

**Porošenkovi hrozí osud
Saddáma Husajna**

**Ako si Slovensko váži
protifašistov?**

**Kpt. Marinesko a jeho
útok storočia**

Naša anketa

Posudzovanie ktorých problémov má v našich verejnoprávnych médiách prioritu? Problémy zahraničia? Problémy slovenských politikov a tzv. celebrit alebo problémy nás, bežných občanov?

Jozef Petráš, predseda ObIV SZPB, Trnava: – Naše verejnoprávne médiá za judášsky groš riešia problémy „zločincov“ Trumpa, Putina a zlého Ruska. Potom sú to fantazmagórie, konšpirácie a výmysly našich opozičných tiež politikov i celebrit – napr. ples v opere.

Problémy bežných ľudí, ako prežiť, nezmrznúť, stav školstva, zdravotníctva a pod. ich vôbec nezaujímajú.

Marián Lukáč, tajomník ObIV SZPB, Michalovce:

– Naše verejnoprávne médiá sa už niekoľko rokov zaujímajú iba o zahraničné priority a priority života celebrit. Najviac, čo ma mrzí, je odsúvanie problémov občana SR, žiadne informácie o našom úspechu v zahraničí, alebo aj doma, informovaní sme len cez cudzie médiá, lebo svoje, okrem Bojovníka, nemáme, na pretrase je americký prezident, tajné služby, vraždy a vybavovanie si účtov medzi mafiánmi.

Našich novinárov život obyčajného človeka Slováka nezaujíma, že jeho výplata je z ruky do úst, ich nezaujíma, že prečo sa niektorí majú až- až a tí ostatní sa nemôžu ani svojho práva dovolať. Bol by som rád, aby začali s tým v tomto roku, že kedy sa vyrovnáme so mzdami rakúskym robotníkom a... Nás obyčajných nezaujíma či v USA bude čierny, biely alebo fialový prezident lebo nám to k lepšiemu nepomôže.

Ján Žiak, predseda ObIV SZPB, Prievdza: – Jednoznačne naše verejno-právne médiá sa zaoberajú problémami zahraničia, predovšetkým USA (podľa nášho názoru). Sporom medzi slovenskými politikmi (opozícia verzus koalícia), korupciou, ale často len podľa „jedna pani povedala“. Problémom bežných občanov sa okrajovo zaoberajú relácie ako napr. „Občan za dverami“ a pod.

Štefan Tichý, tajomník ObIV SZPB, Martin: – Vo verejnoprávnych médiách treba posudzovať problémy nezamestnanosti, zdravotníctva, školstva a bežných občanov.

Problémy zahraničia? Svet už patrí globálnej korporácii. Národné štáty sú teraz beznádejne choré. Prečo? Ľudia sa v podstate správajú stádovite, majú vrodennú podriadenosť, kde sa drvivá väčšina spolieha na rozhodnutie vodcu svorky.

(Pokračovanie na str. 3)

Perlička

Nebola to Adolfova strana

Výrobca náradia a zámočník Anton Draxler z Mníchova by istotne nesúhlasil s tým, že NSDAP, teda Hitlerova materská strana, bola výmyslom mozgu nenávideného vodcu.

Práve Draxler bol tým, kto chcel po prvej svetovej vojne opätovne pozdvihnúť Nemecko a túžil po radikálnej zmene. S nenávisťou voči komunistom, kapitalistom aj Židom preto založil 5. januára 1919 Nemeckú robotnícku stranu (DAP), z ktorej vzišla NSDAP. Draxler mal vtedy 34 rokov. Hitler do strany vstúpil 12. septembra 1919. Pre svoje výnimočné rečnícke schopnosti však čoskoro do strany pritiahol tisíce priaznivcov a spolu s Draxlerom a Gottfriedom Federom boli tvorcami dvadsaťpäť bodového manifestu, ktorým sa strana riadila. Zo strany napokon odišiel v roku 1923. Strana sa na NSDAP zmenila 24. februára 1920.

A. Mikundová, zdroj: telegraph.co.uk

BOJOVNÍK

DVOJTÝŽDENNÍK ANTIFAŠISTOV

Ročník LXII 26. 1. 2017

Cena 0,70 € (0,44 € pre predplatiteľov)

2

Hostili sme predsedníctvo FIR

V sobotu 14. januára 2017 sa na pôde SZPB v Bratislave konalo rokovanie predsedníctva FIR pod vedením jeho prezidenta Vilmosa Hantiho z Maďarska a generálneho tajomníka Ulricha Schneidera z Nemecka.

Predsedníctvo FIRu privítal predseda SZPB Pavol Sečkář, ktorý mu predstavil náš zväz, nami vykonanú prácu i budúce plány. Osobitne zdôraznil, že „pôsobíme na celom území Slovenska na základe vzniku historických odbojových skupín po 2. sv. vojne“. Ďalej

v rámci prehliadky nášho zväzového múzea Za slobodu podčiarkol, že aj jeho obsah je zrkadlom „činnosti, ktorú náš zväz vykonáva. Boj proti fašizmu a výsledky 2. sv. vojny sú nám sväté pre činnosť celého SZPB“.

Na hlavný zmysel bratislavského rokovania poukázal U. Schneider, ktorý vyzdvihol, že ide o prvé stretnutie predsedníctva po pražskom XVII. kongrese FIR, ktoré si pred-savzalo vypracovať víziu tejto medzinárodnej antifašistickej organizácie do budúcnosti. „Zaoberáme sa tiež

všetkými procesmi a procedúrami, ktoré nás tento rok čakajú.“

Ďalej U. Schneider dodal, že predsedníctvo FIR sa bude usilovať, „aby sa do radov federácie, tak ako Slovensko, vrátili všetky organizácie, ktoré už v nej pôsobili a, aby rady FIRu posilnili aj nové antifašistické organizácie“.

A čo je dnes výzvou pre FIR? „Nájdenie optimálnych spôsobov, aby sa naše organizácie dokázali presadiť vo vlastných členských štátoch“, dodal generálny tajomník FIR Ulrich Schneider. –vmi–

Ďalšia dôležitá návšteva nášho múzea

V utorok 17. januára navštívili sídlo SZPB členovia Klubu generálov SZPB a prezident Zväzu vojakov SR.

Predseda SZPB Pavol Sečkář im predstavil našu výstavu „Za slobodu“, pričom odborný výklad k nej im poskytol jej tvorca Ladislav Skrak. Možno až vtedy si mnohí domáci uvedomili, aká hodnota sa v ňom skrýva, lebo

pri tejto prezentácii akcentoval úplne iné – rýdzo vojenskejšie – témy, ako pri iných návštevách. To, že tajomník klubu umelcov a teoretikov pri SZPB L. Skrak sa vie s prednáškou prispôbiť rôznemu publiku, je pre SZPB

veľmi cenné poznanie. Určite teda ne-sklameme ani žiadne auditórium.

V druhej časti stretnutia padli nesmierne silné ocenenia na adresu vedenia SZPB za stav rekonštrukcie budovy jej ústredia, pretože mnohí z týchto hostí dôverne poznali jej stav pred rekonštrukciou a skladali klobúk pred tým, čo videli dnes.

Hlavnou témou, o ktorej sa predstavitelia týchto troch vlasteneckých organizácií rozprávali, bol stav a problémy s rekonštrukciou vojnových pamätníkov a osobitne naplnenie spoločného cieľa – vybudovania protokolárneho pamätného miesta SR – Pamätníka neznámemu vojakovi. Všetci sa dohodli, že približne o mesiac prijmú k tejto záležitosti jednoznačné pragmatiké opatrenia.

Vladimír Mikunda

V USA zomrel „posledný človek z Mesiaca“ Eugene A. Cernan

Eugene Andrew „Gene“ Cernan (nar. 14. 3. 1934) bol americký astronaut, po otcovi slovenského a po matke českého pôvodu. Absolvoval tri lety do vesmíru, a bol známy ako posledný človek, ktorý v rámci programu Apollo stál na povrchu Mesiaca.

Oznam o úmrtí tohto 82 ročného astronauta priniesla NASA na svojej oficiálnej stránke v Twitteri.

–r–

Na zamyslenie:

**Múdrí ľudia hovoria, pretože majú čo povedať;
hlupáci hovoria, aby niečo povedali.**

PLATÓN

ISSN 03223-2018

9 770323 201002

02

NATO – zastaraná organizácia

Prezident USA Donald Trump nazval NATO dôležitou, no zastaranou organizáciou, pretože sa nezaobrá problémom terorizmu, píše noviny Times.

„Už dávno som hovoril, že NATO má problémy. Problémom číslo jeden je jej zastaranosť, pretože bola založená pred mnohými-mnohými rokmi. Číslo dva – štáty neplatia to, čo sú povinné platiť. Zastaraná je, pretože sa nestarala o terorizmus,“ povedal Trump.

Ďalej poznamenal, že bez ohľadu na toto, „NATO je pre neho veľmi dôležité“. „Británia platí. Existuje päť štátov, ktoré platia to, čo musia. Päť. Je to neveľa... z 22 (asi mal na mysli 28 štátov NATO – pozn. Bojovník).“, povedal Trump.

V predvolebnej kampani Trump sľuboval prehodnotiť

záväzky USA v rámci NATO, ak ostatní členovia bloku nebudú zvyšovať výdaje na obranu o 2 % svojho HDP, o čom bolo rozhodnuté dávnejšie.

Podľa ria.ru, 16. 1. 2017

Obamovci si zle prerátali následky „arabskej jari“

Riaditeľ CIA John Brennan sa nazdáva, že administrácia odchádzajúceho prezidenta USA Baracka Obamu si nesprávne prerátala následky „arabskej jari“, uvádza televízia CNN.

„Myslím si, že vo Washingtone, vrátane niektorých predstaviteľov administrácie, boli

veľmi nerealistické očakávania, že „arabská jar“ vytlačí autoritárske režimy a že demokracia začne prevládať, pretože to chcel ľud,“ cituje televízia Brennan. Podľa neho, „koncept demokracie nebol v skutočnosti zakorenenejší v mnohých ľuďoch, kultúrach a štátoch“.

Podľa ria.ru, 10. 1. 2017

Porošenkovi hrozí osud Saddáma Husajna

Portál politikus zverejnil názor bývalého ruského viceprezidenta Alexandra Ruckoja na Porošenka a ukrajinských politikov. „Porošenko a jeho skupina profesionálov už nie je nič iné, len banda vojnových zločincov. Vláda Ukrajiny, ktorá vykonáva politiku štátneho terorizmu, nesie priamu zodpovednosť za zločiny proti obyvateľom Donbasu,“ tvrdí Alexander Ruckoj.

Alexander Ruckoj vyjadril aj svoj názor na ďalší osud Porošenka. „Kedysi Američania vykrikovali, že Saddám Husajn použil chemické zbrane proti Kurdom a že zahynulo 200 kurdských civilistov. Ukrajinskí vojaci už tri roky

ostreľujú civilné ciele v Donecku a Lugansku, nemocnice, školy, domy. V Ženevskej konvencii sa hovorí, že veliteľ nesie priamu zodpovednosť za narušenie konvencie aj vtedy, ak neprijal riešenia, aby likvidácii civilných cieľov zabránil.

Vinní sú všetci ukrajinskí dôstojníci a vojaci, ktorí sa zúčastnili priameho ostreľovania Donecka i Luganska a takisto aj Walcman (Porošenkovo rodné priezvisko), ktorý je vrchným veliteľom ukrajinskej armády. Musia stáť pred tribunálom, to ako minimum. Fakt, že Porošenko je vojnový zločinec Západ odmieta akceptovať a pritom Porošenko sa za tri roky, čo sa týka vojnových zločinov, vyrovnal Hitlerovi.“

Podľa hlavnespravysk, 11. 1. 2017 (vňiatok)

Prečo USA neoznamujú útok v Sýrii?

Medzinárodná koalícia na čele s USA sa, mnohokrát usiluje pôsobiť v Sýrii skryto. Zatajovanie konkrétnych typov lietadiel jej umožňuje v prípade chýb a príliš veľa mŕtvých civilistov zbaviť sa zodpovednosti za svoje chyby, hovorí oficiálny predstaviteľ ruského ministerstva obrany genmjr. Igor Konašenkov.

„Naši americkí kolegovia neradi zverejňujú

plány bojového nasadenia lietadiel, len veľmi zriedkavo označia čas nasadenia a rajón nasadenia. A už vôbec nie konkrétne typy lietadiel a ich príslušnosť,“ povedal generál.

„Toto im v prípade tragických „chýb“ lietadiel koalície umožňovalo zbavovať sa zodpovednosti za smrť civilistov a ničenie civilných objektov,“ dodal Konašenkov.

Podľa nvo.ng.ru, 11. 1. 2017

Skúste odňať atómovku Izraelu!

Nemecké noviny Die Zeit predpovedajú, že nastáva revolučný rok vo svetovej politike. Väčšina členských štátov OSN v počte 123 zahlasovala za začiatok rozhovorov o zákaze atómových zbraní. Do leta tohto roku má byť odsúhlasená nová dohoda, odsudzujúca atómové zbrane a zakazujúca jeho vlastníctvo a použitie.

Pravdou však je, že ani jeden z deviatich štátov, ktoré vlastní atómové zbrane sa v najbližšej budúcnosti k tejto dohode nepripojí. Die Zeit sa nazdáva, že všetky tieto štáty

budú čakať na normalizáciu situácie vo svete.

Viceprezident ruskej akadémie geopolitických otázok Vladimir Anochin sa nazdáva, že štáty, ktoré dnes vlastní

atómovú zbraň, sa jej už nikdy nevzdajú. O atómových zbraňach sa síce veľa hovorí, „no kto a kedy ich kontroloval? Napríklad taký Izrael. Svetová verejnosť doteraz nevie koľko má nosičov a koľko atómových hlavíc. Takže o čom hovoríte? Je to formalita, povedzme hra o politickej lojalite voči svetovému spoločenstvu. Nič iné“.

Podľa pravda.ru, 15. 1. 2017

Ruský preparát na rakovinu s „fantastickými výsledkami“

Ministerka zdravotníctva Veronika Skvorcova pre televíziu Rossija 24 vyhlásila, že jej krajina testuje nový preparát na rakovinu, ktorý „preukázal fantastické výsledky pri odstraňovaní metastázujúcich melanómov“.

Povedala, že v súčasnosti prebieha druhá fáza klinických skúšok preparátu, ktorý už preukázal svoju efektivitu v boji s niektorými druhmi zhubných nádorov a ich metastázami. Ministerka

tiež poznamenala, že v Rusku sa „naučili vyrábať ciele preparáty na blokovanie rozvoja toho či iného nádoru“.

V Rusku je rakovinou zasiahnutých okolo tri milióny ľudí. Podľa ministerstva zdravotníctva RF v uplynulých 10 rokoch počet ochorení rakovinou narástol o 18 %. Každoročne sa zhubné nádory objavia u 500 tisíc Rusov.

Podľa ria.ru, 28. 12. 2016

Čo píšú iní

■ Trumpove porovnanie s nacistami

Porovnanie činnosti americkej rozviedky s konaním nacistického Nemecka je hanebné, vyhlásil šéf CIA John Brennan, komentujúci vyjadrenie budúceho prezidenta USA Donalda Trumpa. Po vyhláseniach médií, že Moskva má kompromitujúce materiály na Trumpa, sa zvolený prezident rozhorčil a vyjadril pobúrenie nad únikom informácií: „Považujem za nečestné, že špeciálne služby dopustili rozhlásenie informácie, ktorá sa ukázala byť vymyslenou. Hovorím, že takto postupovali a postupovali by v nacistickom Nemecku.“ Do Twitteru Trump napísal, že rozviedka sa mu musí ospravedlniť.

Podľa vz.ru, 16. 1. 2017

■ Š. Harabin: Parlament by mal spustiť proces odvolávania prezidenta za...

Kiska nás viacerými verbálnymi útokmi na adresu Putina a Ruska hnal do vojny s Ruskom, čiže Slovanov proti Slovanom. Sám inicioval základňu NATO v Poprade a sám propagoval našu vojenskú jednotku na Lotyšských hraniciach. Len pred týždňom generálny tajomník NATO Stoltenberg povedal, že Rusko nie je hrozba. Pre Kisku však áno. Kiska tiež neváhal povedať, že ekonomické záujmy majú byť nadradené nad ľudské práva. To povedal aj Hitler v minulom storočí, keď ospravedlňoval svoje útoky na Rusko.

Pán Kiska sa fašisticky správal aj v závere roka, lebo podpísal novely trestného zákonodarstva, ktoré zaviedli do nášho právneho systému stíhanie za slobodu slova, prejavu a presvedčenia. Ide skutočne o fašistickú, extrémistickú novelu, ktorá zavádza do trestného zákonodarstva princíp prezumpcie viny.

Hlavnespravysk, 15. 1. 2017 (vňiatok)

■ Ako Zeman vyškolil aj redaktora z Washington Post!

Povedali ste, že neexistuje nič také ako umiernený moslim. Môžete to vysvetliť?

Začnime nacistickým Nemeckom. V 30-tych rokoch minulého storočia boli Nemci slušní ľudia. Narod Goetheho a Schillera, a tak ďalej. Len v priebehu troch rokov sa stali fanatickými nacistami. Oni všetci neboli obeťami tejto ideológie, ale silnými podporovateľmi tejto ideológie. A teraz, len si to predstavte, máte moslimskú komunitu o veľkosti približne 2 miliárd ľudí. Keď Nemci sa dokázali v priebehu len troch rokov zradikalizovať, jestvuje reálne nebezpečenstvo, že títo ľudia – nazvime ich umiernenými moslimami – sa zradikalizujú Islamským štátom napríklad.

Hlavnespravysk, 15. 1. 2017 (vňiatok)

■ Poľsko protestuje voči zničeniu pamätníka v Lvovskej oblasti

Poľsko dôrazne protestuje voči aktivitám ukrajinských neonacistov, ktorí zničili pamätník v ukrajinskom meste Guta Penjacka. V tomto meste zavraždili totiž v roku 1944 ukrajinskí príslušníci divízie SS „Halič“ takmer 900 poľských civilistov, vrátane žien a detí.

Strieľanie na neozbrojených civilistov šlo príslušníkom divízie SS Halič podstatne lepšie, ako boj proti regulárnej sovietskej armáde. Takmer rok budovaná divízia SS Halič vydržala na fronte proti sovietskym jednotkám približne 2 hodiny, sovietske jednotky ukrajinských príslušníkov SS totálne zlikvidovali.

Hlavnespravysk, 10. 1. 2017 (vňiatok)

■ Biskup-ordinár Rábek: Viete, po čom najviac túžia vojaci?

„Čudovali by ste sa, ale asi nikto viac netuží po mieri, ako vojaci. Sami hovoria, že sú najväčší pacifisti, lebo oni vedia, čo je vojna a čo môžu spôsobiť zbrane. Preto si želajú, aby ich nemuseli používať. Tak by som vojakom zaželal, aby zažili rok pokoja a mieru a nemuseli byť nasadení do nejakých dramatických situácií,“ povedal v diskusii na TABLET.TV Rábek.

Teraz.sk, 4. 1. 2017 (vňiatok)

■ Nemecký satirik to pozná, prečo to nepoznajú Slováci?

„Vážení americkí priatelia... vd'aka vám za Hitlera. Toto sa vám naozaj podarilo...“ No dnes už lámeme záležitosť cez koleno... Relácia nemeckého satirika, ktorý sa vysmieva zo špeciálnych služieb USA a z amerického života vôbec. Vysmieva sa, že USA sa naozaj nemajú čím chváliť, hoci svet obšťastnili svojimi fil-

(Pokračovanie na str. 4)

Čo chceme od škôl?

Zmluva s Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR nám otvára široké možnosti pre naše pôsobenie na základných a stredných školách pri vzdelávaní študentov a žiakov, najmä v oblasti uchovania demokratického a humanistického odkazu protifašistického odboja, prezentácie významných osobností a udalostí národnooslobodzovacieho boja, osobitne SNP. Zároveň umožňuje účinnejšie pôsobiť pri výchove voči extrémistickým hnutiam, ako sú neonacizmus, neofašizmus, rasizmus, nacionalizmus, šovinizmus, antisemitizmus, xenofóbia a neoludáctvo.

Osobitná pozornosť je venovaná spolupráci na príprave a organizovaní podujatí v rámci spomienkových osláv k výročiu SNP a Dňa víťazstva nad fašizmom.

Práve na naplnenie tohto cieľa sme sa 19. 10. 2016 stretli so štátnym tajomníkom MŠVVaŠ P. Krajňákom a vedúcim sekretariátu štátneho tajomníka M. Osifčinom. A po nich 23. 11. aj s riaditeľom štátneho pedagogického ústavu L. Hajdúkom.

Hneď na úvod sme druhú stranu informovali, že nám nejde o fi-

nančné prostriedky na činnosť, že si len želáme naplniť zmluvné záväzky, čiže byť nápomocnými pre učiteľov dejepisu, občianskej náuky a etickej výchovy.

Konkrétne sme od štátneho tajomníka požadovali:

- organizovať besedy s učiteľmi dejepisu, občianskej náuky a etickej výchovy raz ročne a to v mesiacoch január–február (predmetové komisie dejepisu) a užšiu spoluprácu s metodikmi pre školy na mestských úradoch,
- kontakt na MŠVVaŠ s kým

by sme mohli komunikovať (nestály člen našej komisie),

- podporu v pedagogicko-metodických pokynoch,
- vydanie organizačného poriadku, ako spoluvyhlasovateľa súťaže.

Ministerstvo nám pomoc prisľúbilo a vedúcim odborov školstva okresných úradov so sídlom kraja, zaslalo k týmto otázkam odporúčanie. Taktiež sme sa dohodli, že ministerstvo bude mať v našej komisii nestáleho člena, na vydaní organizačného poriadku ako spoluvyhlasovateľa súťaže a na ozname o tom v pedagogicko-metodických pokynoch.

Obdobné požiadavky sme vzniesli aj na riaditeľa štátneho pedagogického ústavu s dôrazom, aby našu súťaž zakomponovali do pedagogicko-metodických pokynov ako povinnú literatúru.

Norbert Lacko, podpredseda ÚR SZPB

Dňa 17. januára prijal predseda SZPB Pavol Sečkář trojčlennú delegáciu Veľ'vyslanectva RF na Slovensku.

Prvým bodom aj tohto stretnutia bola návšteva zväzového múzea Za slobodu, po čom sa hostia spontánne vyjadrili, že „výborne, s vaším dovolením budeme mať kam vodiť aj svoje návštevy“!

Ďalšou časťou diskusie bolo nachádzanie ciest na zefektívnenie vzájomnej informovanosti, tak pri organizovaní podujatí oboch strán, ako aj pri mediálnej komunikácii. No a, pochopiteľne, i tentoraz sa hlavná časť diskusie niesla okolo stavu rekonštrukcií pamätníkov a pamätných miest spoločného boja s fašizmom. – vmi –

Naša anketa

(Dokončenie zo str. 1)

Božena Repková, podpredsedníčka ZO SZPB, Martin-Stred:

– Páni politici a poslanci sa venujú viac tomu, kto kde býva, či to má grátis, alebo kto sa s kým stretáva. Akosi pozabudli, že posty, ktoré zastávajú, nie sú samozrejmosťou, ale že občania im uverili, dali im svoje hlasy, no oni toto všetko znevažujú hádkami v priamom prenose. Na voličov akosi zabudli.

Jozef Výboch, podpredseda ObIV SZPB, Levice: – A máme my vôbec na Slovensku verejnoprávne médium? Ak áno, ktoré to je?

Problémy bežných občanov, ktorí tvoria väčšinu spoločnosti, sú v médiách, žiaľ, na poslednom mieste. Ešte aj ochrane zvierat, psím útulkom, zraneným vtákom... venujú (hoci aj to považujem za problém) väčšiu pozornosť ako bežnému občanovi.

Inak je to s tzv. „celebritami“ a opozičnými politikmi, ktorí vykresľujú život na Slovensku v najčernejších farbách, tí idú u mnohých novinárov aj vo „verejnoprávných médiách“ na dračku.

Pre objektivitu treba ale povedať, že v roku 2016 verejnoprávna RTVS podstatne viac programov venovala protifašistickému odboju a oslavám SNP, hoci pri iných sviatkoch (viď Vianoce, Veľ'ká noc...) bola so sviatočným programom podstatne štedrejšia.

6. JANUÁR

Pyrotechnici v nemeckej finančnej metropole Frankfurt nad Mohanom zneškodnili 50 kilogramov vážiacu bombu z 2. svetovej vojny. Našli ju v koryte rieky Mohan počas cvičenia policajných a záchranárskych potápačov, ktoré sa konalo v blízkosti múzea Stadel a mosta Holbeinsteg vyhradeného pre peších. Polícia tento most, priľahlú časť nábrevia a cyklotrasu, uzavrela. Svoje byty museli v čase, keď došlo k zneškodneniu nálože, opustiť aj okolo tisícky obyvateľov domov v bezprostrednej blízkosti miesta nálezu bomby.

10. JANUÁR

Britská novinárka Clare Hollingworthová, ktorá ako prvá priniesla svetu správu o invázii Nemecka do Poľska v auguste 1939, zomrela v Hongkongu vo veku 105 rokov. Ako 27-ročná túto exkluzívnu informáciu získala už po jednom týždni strávenom vo svojom prvom zamestnaní novinárky v britskom denníku Daily Telegraph. Novinárka videla maskova-

né tanky zoradené na hranici, keď sa vracala autom z Poľska do Nemecka. Nasledujúci deň zbadala tanky pohybujúce sa okolo jej hotela v juhopoľskom meste Katovice. Mesiac predtým, ako začala pracovať pre

stalo sa VO SVETE
6. 1.–17. 1. 2017

Telegraph, si vyslúžila uznanie za to, že pomohla 3 500 politickým a židovským utečencom ujsť pred nacistami – zariadila ich evakuáciu z Katovic do Británie.

12. JANUÁR

Najhľadanejší nacistu Alois Brunner, považovaný za pravú ruku Adolfa Eichmanna, zomrel v roku 2001 vo veku 89 rokov v sýrskom Damasku. Tvrdí to francúzsky novinár Hedi Aouidj, ktorý publikoval výsledky svojho pátrania. Pôvodne sa uvádzalo, že Brunner zomrel v roku 1992. V decembri 2014 však viedenské Centrum Simo-

na Wiesenthala informovalo, že zomrel v Damasku v roku 2010. Aouidj však tvrdí, že sa tak stalo už v roku 2001. Jeho tvrdenie sa opiera o výpovede troch svedkov, ktorí sa ako príslušníci sýrskej tajnej služby starali o Brunnerovu bezpečnosť. Pôvodne ich školil aj v takých záležitostiach ako boli techniky mučenia.

17. JANUÁR

Nemecký Spolkový ústavný súd zamietol návrh na zákaz krajne pravicovej Národnodemokratickej strany Nemecka (NPD). Vo zverejnenom verdikte uviedol, že radikálna ideológia nepostačuje na zakázanie tejto strany, ktorá okrem toho podľa súdu nepredstavuje aktívnu hrozbu pre demokraciu. Žiadosť o zákaz NPD predložila ústavnému súdu Spolková rada, v ktorej majú zastúpenie spolkové krajiny Nemecka. Išlo už o druhú snahu zakázať NPD. Prvý návrh stroskotal v roku 2003. NPD je zastúpená v Nemecku už len na komunálnej úrovni, má tiež jedného europoslancu. (ao)

Reper Ekcelent: Ľudovít Štúr a jeho oddiely bojovali proti ľuďom, ako sú Kiska, Kaščák, Smatana, Hvorecký, Benčík

O významnostiach, ktoré udelil náš pseudo-prezident a korporátna bábka, pán Kiska, je hádam aj škoda hovoriť. Je to absolútny, nechutný výsmech našej histórii. Totižto paradoxom je, že Ľudovít Štúr a jeho ozbrojené oddiely bojovali ako ideologicky, tak na bojovom poli mušketai a flintami, roky roľnícke, práve proti ľuďom typu ako je Kiska, Kaščák,

Smatana, Hvorecký, Benčík a kopec ďalších týchto zvrátených jedincov. Zasvätili svoje životy, aby sme my, ako národ, dnes mohli existovať v tom štýle, ako existujeme. Dnes by Ľudovíta a jeho spojencov označili ako extrémistov a deviantov a ruských agentov. Je to fraška. Vrchol pokrytectva, tie významovania. Viac k tomu nemám čo dodať.

Hlavnospavy.sk, 19. 1. 2017 (výňatok)

Líderka nemeckej opozície Sahra Wagenknechtová navrhuje zameniť v spojení NATO za Rusko

Líderka frakcie Ľavicovej strany v parlamente Sahra Wagenknechtová vyhlásila, že podporuje zvoleného prezidenta Donalda Trumpa v hodnotení NATO ako zastaranej organizácie a navrhla zameniť alianciu za iné zoskupenie, ktorého členom sa stane aj Rusko.

„NATO treba rozpustiť a nahradiť ho systémom kolektívnej bezpečnosti, zahrnujúcej aj členstvo Ruska,“ cituje ju RIA Novosti.

Wagenknechtová sa tiež nazdáva, že Trump „nekompromisne odhaľuje chyby a neúspechy“ súčasného vedenia SRN na čele s kancelárkou Angelou Merkelovou.

Podľa vz.ru, 17. 1. 2017

Toto viete o roku 2017?

Že sumárne vojenské výdaje všetkých štátov sveta opäť doiahnu rekord – 1 776 000 000 000 USD???

Že naši susedia – Ukrajina, Poľsko a pobaltské štáty zvýšia svoje rozpočty v priemere o 12 %, krajiny Blízkeho východu o 17 %, Čína o 10 % (218 mld. USD) a že po prvýkrát od konca studenej vojny zvýšia USA vojenskú pomoc, a to 4-krát, aj Európe? Za trendom zvyšovania výdajov na zbrane nezaostáva ani Rusko a ani SR.

Na čo sa to pripravuje svet? Kde sa po Blízkom východe rozpúta ďalšia vojna? Bude to konflikt Saudskej Arábie a Iránu?

Nech bude ako bude, vojna v Sýrii a Iraku zlikvidovala všetky mýty o všemocnosti amerických zbraní.

Pretože štáty, ktoré chcú v potenciálnej vojne vyhrať, už neveria propagande, radšej sa postavili do radu na nákup ruskej výzbroje.

Vojna je totiž najlepší examinátor všetkého a teda aj mýtami opradenej americkej výzbroje.

V čom sú Rusi lepší? Vidieť to na tom, čo si štáty od Rusov kupujú. Na základe konfliktu v Sýrii si India kupuje systémy S-400 za 2 miliardy USD, Alžír 12 bombardérov Su-34 za 600 miliónov USD, Vietnam chce stovku tankov T-90 za 300 miliónov USD, Egypt 46 helikoptér Ka-52 za 1,5 mld. USD atď. Dňa 1. 11. 2016 sa objavila správa, že ruskú techniku chce pre vlastnú armádu aj kráľovstvo Saudskej Arábie (len jej záujem o komplexy S-400 má hodnotu do 3 mld. USD).

Pokiaľ v roku 2010 Rusko malo obsadených 22 % svetového trhu so zbraňami, tak k roku 2016 to už bolo 26 % (USA 32 %). – r –

Minirozhovor

Otázka na V. Putina: Európa sa zjednocuje proti Rusku... Nebojíte sa toho?

V. Putin: – Už sme mali do činenia so zjednotenou Európou. V roku 1812 i v roku 1941. To oni by sa mali báť!

Ako si Slovensko váži migrantov a ako protifašistov!!!

Dňa 29. decembra minulého roka boli v Centrálnom registri zmlúv zverejnené dve grantové zmluvy k projektom týkajúcich sa migrantov. Granty Medzinárodnej organizácie pre migráciu (IOM) Slovensko odklepo Ministerstvo vnútra SR. Výška dotácie pre oba granty je 1,8 milióna EUR. Financie budú zabezpečené zo štátneho rozpočtu a Fondu pre azyl, migráciu a integráciu. Organizácia zo svojho rozpočtu nevyčlení na projekty žiadne finančné prostriedky.

Podľa zverejnených informácií, cieľom prvého projektu Medzinárodnej organizácie pre migráciu, s názvom Migračné informačné centrum IOM na podporu integrácie cudzincov na Slovensku, je „prispiieť k efektívnej sociálnej, ekonomickej a kultúrnej integrácii cudzincov na Slovensku prostredníctvom kontinuálneho poskytovania služieb MIC vo forme komplexného právneho, pracovného, sociokultúrneho poradenstva, podpory jazykového a odborného vzdelávania cudzincov.“

Prekvapením projektovej dokumentácie však ale je, že z celkovej sumy 1 003 309,03 EUR je na personálne náklady pre zamestnancov vyčlenených až 654 062,75 EUR. A tak ten, kto bude zastávať post konzultanta pre právne poradenstvo dostane mesačný plat vo výške 2 129 EUR. Pre druhého konzultanta pre právne poradenstvo je vyčlenených 1 761 EUR a pre tretieho 1 708,48 EUR mesačne. Konzultant pre kultúrne a administratívne poradenstvo bude mať plat v sume 1 992 EUR/mesačne.

Avšak vyšší mesačný plat dostane koordinátor projektových aktivít. Ide o sumu 2 771 EUR. Takže do konca projektu, t.j. 31. 12. 2019 dostane

99 756 EUR. Zaujímavosťou je aj výška hodinovej mzdy manažéra projektu – 39,30 EUR. V tomto prípade nejde o 100 percentný pracovný pomer, ale len o 20 percentný. Napriek tomu dostane manažér za celé trvanie projektu až 49 172,16 EUR.

Na mnohé pozície sú už pridelení konkrétni ľudia. Ich mená sú však v internetovej projektovej dokumentácii zaciernené.

Grant pre návrat do krajiny pôvodu

Na druhý grantový projekt, s názvom Dobrovoľný návrat a reintegrácia v krajine pôvodu, bola ministerstvom vnútra schválená suma vo výške 828 900,00 EUR.

Hlavným cieľom uvedeného projektu je „prispiieť k realizácii migračnej politiky na Slovensku implementáciou programu AVRR, ktorý poskytuje migrantom možnosť humánneho a dôstojného návratu do krajiny pôvodu, vrátane praktickej pomoci po návrate. Program zároveň poskytuje finančne efektívny nástroj na zvýšenie stabilizácie migrantov po návrate v krajinách pôvodu.“

Pri druhom projekte je na personálne náklady za-

mestnancov vyčlenená suma 387 348,23 EUR. Pre operačného koordinátora je pridelená suma 1 855 EUR/mesačne. Operačný a integračný pracovník bude mať plat mesačne 1 670 EUR.

Aj v tomto prípade je zaujímavou sumou pre manažéra projektu. Za 17,5 percenta pracovného času, t.j. za menej ako pätinu pracovného času, dostane za tri roky trvania projektu 43 025,64 EUR (mesačne 1 195 EUR). Koordinátor projektových aktivít dostane za 90 percent pracovného času počas troch rokov 98 813,52 EUR. Mesačne ide teda o sumu takmer 2 745 EUR.

Organizácia s dlhoročným pôsobením na Slovensku

Medzinárodná organizácia pre migráciu pôsobí na Slovensku od roku 1996. Medzi jej hlavné oblasti činnosti patria: asistované dobrovoľné návraty, integrácia migrantov, prevencia obchodovania s ľuďmi a pomoc obchodovaným osobám, aktivity v oblasti presídľovania utečencov a koordinácia aktivít Európskej migračnej siete.

Zo štatistických údajov publikovaných na webe organizácie vyplýva, že v roku 2015 podiel migrantov na celkovej populácii Slovenska predstavoval 1,56 percenta. Od vstupu Slovenska do EÚ v roku 2004 počet cudzincov legálne žijúcich v SR narástol takmer štvornásobne, a to z 22 108 migrantov v roku 2004 na 84 787 v roku 2015.

S využitím hlavnospavy.sk, 16. 1. 2017

Čo píšú iní

(Dokončenie zo str. 2)

mami o zombie a palnými zbraňami. Inak všetko americké nestojí za nič... autá žerú viac ako nemeckí politici, baseball je nudný a „vaše jedlo sa dá považovať za zbraň hromadného ničenia“.

A nemecký satirik to končí tvrdo!!! „Míňate milióny dolárov, aby ste sledovali každú hovädinu na svete. A nielen na Blízkom východe. Ale aj v Európe.“

Pritom nie ste o nič lepší, ako Európa. Ste rovnako namyslení ako Francúzi, ste rovnako krutí ako Angličania a ste rovnako zbankrotovaní ako Gréci.“

„Skrátka, ešte raz vám ďakujem za to, čo bolo s Hitlerom, no predtým, ako budete špehovať ostatných, upracte si najskôr špinu vo vlastnom štáte. Ak to urobiť nedokázate, potom sa vám treba stať tým, čím ste boli predtým – britskou kolóniou!“

(Treba si tu však všimnúť pre nás to najdôležitejšie. Satirik sa dvakrát zmienil, že Hitlera Nemcom vychovali USA!!! Mnohí u nás to vedia, no osobitne na facebooku sú aj vzdelanci typu „ovčan“, ktorí síce nič nevedia, no napriek tomu túto svoju nevedomosť sebavedomo strkajú pred nos tým, ktorí boli v školách omnoho pozornejší – pozn. V. Mikunda).

Video: <https://www.youtube.com/watch?v=M3bIP9W3758> (v ruštine)

■ Prezident Poľska: Ukrajina sa musí pokajať za Volynský masaker

Priznanie Volynskej tragédie za genocídu je nevyhnutnou podmienkou nápravy dobrých susedských vzťahov medzi Poľskom a Ukrajinou, vyhlásil prezident Poľska Andrzej Duda v rozhovore pre televíziu TVN24.

Medzi dvomi stranami je potrebné „vzájomné priznanie si pravdy“ vysvetlil Duda a doplnil, že i keď je to „pre ukrajinskú stranu zložitá pravda“.

Pripomeňme, že od februára 1943 Organizácia ukrajinských nacionalistov – ukrajinská povstalecká armáda (banderovci) organizovala na Volyni masovú likvidáciu obyvateľstva poľskej národnosti. Historici vyrátali, že obeťami trestných operácií banderovcov sa stalo vyše 100 tisíc ľudí, väčšinou starcov, žien a detí.

Dňa 22. júla 2016 poľský parlament tieto udalosti oficiálne charakterizoval ako akt genocídy.

Rossaprimavera.ru, 4. 12. 2016 (výňatok)

■ Úspešný útok sýrskej armády na Aleppo,

podporovanej ruskými VKS, vyvolal výbuch rozhorčenia amerických bábok. Francúzsko napr. žiadalo mimoriadne zasadnutie BR OSN a Nemecko kričí o nevyhnutnosti sprísnenia protiruských sankcií.

Podľa zástupcu Izborského klubu Olega Rozanova, paradoxom je, že hystériu z dôvodu úspechov zavádzajú štáty, ktoré majú ruky po lakte od krvi.

„Najohavnejšie masové popravy vykonávali Nemecko a USA. Neboľi sme to my, kto so zemou zrovnával už kapitulujúce Drážďany, nie my sme bombardovali Hirošimu a Nagasaki, nie my sme budovali koncentračné tábory smrti.“

Prvé koncentračné tábory boli vytvorené „civilizovanými Európanmi“ ešte počas anglo-búrskych vojen a Rakúsko-Uhorsko túto iniciatívu v Talerhofe podchytilo v priemyselných rozmeroch, keď likvidovalo ľudí na základe náležitosti k ruskej kultúre a pravoslávii. No a afrických a amerických aborigénov likvidovali naši rozhorčení západní kolegovia naozaj od podlahy. Takže oni nás majú učiť láske k mieru a pacifizmu?“, opýtal sa expert v besede s redaktorom portálu Evrazia.

Podľa evrazia.org, 29. 11. 2016

■ Ukrajina: banderizácia pod zámienkou dekomunizácie

Na území súčasnej Ukrajiny je 34 objektov premenovaných na počesť vodcu ukrajinských nacionalistov Stepana Banderu, uviedol 16. januára na facebooku riaditeľ Ukrajinského inštitútu národnej pamäte Vladimír Vjatrovič.

Pri hlbšej práci s týmto oznamom sa dá dopátrať, že v ostatných rokoch bolo demontovaných alebo zničených 1 320 pamätníkov Lenina a postavené boli štyri nové pamätníky Banderovi. Vjatrovič pri tom tvrdí, že proces dekomunizácie ešte nie je dokončený a že bude pokračovať aj v tomto roku. S dodatkom, že Stepana Banderu považuje za „jedného z vynikajúcich činiteľov našej minulosti, zasluhujúceho si velebenie“.

Pripomeňme si, že Stepan Bandera bol ideológom krajnej nacionalistickej ukrajinskej organizácie OUN, ktorá sa zúčastnila teroristickej činnosti v 30–50-tych rokoch minulého storočia. V Poľsku, Bielorusku, Rusku a tiež na juhovýchode Ukrajiny ju vinia z nacizmu a kolaborácie, z genocídy Poliakov a židov.

Podľa rossaprimavera.ru, 17. 1. 2017

Toto netreba ani komentovať

Ako sa v Nemecku deťom vymývajú mozgy?

V éteri nemeckého rádia Deutschlandfunk sa objavuje aj detská relácia „Kakadu“, v ktorej sú deťom referované novinky z oblasti medzinárodných udalostí a politiky, pričom toto vysvetlenie by si zasluhovalo vyššiu úroveň, píše Sputnik Germania.

Napríklad 19. októbra minulého roku tam zaznel oznam: „Prezident Ruska Putin v súčasnosti vedie dve vojny, jednu na Ukrajine a jednu v Sýrii. Kancelárka Angela Merkelová a prezident Francúzska Hollande sa snažia dosiahnuť, aby Putin ukončil obe vojny. Zdá sa, že toto sa im nepodarí, nakoľko Putin nedodržiava medzinárodné pravidlá. On si myslí, že musí zvýšiť vplyv Ruska vo svete, hoci aj s pomocou vojny.“

Kancelárka Nemecka Merkelová a prezident Francúzska Hollande neraz opakovali, že Putin vážne porušuje v Sýrii ľudské práva. Ruské lietadlá bombardujú nemocnice a humanitné konvoje OSN. Preto mnohí Sýřčania utekajú so svojimi rodinami do Nemecka.

Na Ukrajine tiež, bez ohľadu na dohodu, bojujú ruskí vojaci. Ako sa v tom dá Putinovi zabrániť, je zatiaľ nejasné. Možno by sa dal na neho vyvinúť tlak, ak by sa prestali predávať Rusku určité tovary – čo sa nazýva sankciami. Na to je však treba aby sa všetci Európania zhodli na jednotnom názore – čo sa v súčasnosti nedeje.“

Podľa ria.ru, 3. 11. 2016, ilustrácia Internet

Koho ruky takto nečestne formujú detské rozumčeky?

Ukradnuté ideály

Patrím do generácie, ktorá našťastie nie je odkázaná posudzovať našu minulosť pred novembrom 1989 len z našťudovaných alebo vypočutých interpretácií a musím povedať, že to považujem za výsadu.

Nebudem sa čudovať, ak sa to niekomu bude možno zdať trochu pritiahnuté za vlasy, ale súčasne verím, že sú mnohí, ktorí ma v tom nenechajú osamoteného. Nemôžem totiž veriť vlastným ušiam, keď počúvam pri príležitosti výročia 17. novembra 1989 niektorých protagonistov, prípadne glosátorov týchto udalostí.

„...Sľúbili sme si vraviť pravdu len, ...sľúbili sme si nový deň...“. Aj to sa spieva v jednej krásnej pesničke hlboko a úprimne vyjadrujúcej očakávania a ideály, s ktorými sa vtedy ľudia

s neskrývanými nádejami akoby vrhali do lavíny rútiacej sa do slnečného údolia. Žiaľ, nemôžem sa ubrániť pocitu, že sme sa spreneverili týmto sľubom, že sme im málo verili, že sme ich nechali vyznievať len ako fatamorgánu.

Kladiem si otázku, prečo sme pripustili zneuctevanie samých seba. Vravieť pravdu o našej minulosti, a to nielen prednovembrovej, ale aj tej nedávnej, dnes dokáže málokto. Vravieť pravdu inú, ako tú, ktorá je nám vnucovaná, je zločinom. Nový deň, ktorý sme si sľubovali ostal z vonkajšej strany skleníka, do

ktorého sme sa nechali zavrieť a namiesto tepla priamych slnečných lúčov a vzduchu plného rôznorodých vôní prírody sme „prihnojovaní“ pesticídmi zabíjajúcimi naše mozgové bunky.

Sloboda, demokracia a spravodlivosť boli tými modlami, ktoré sa zrazu pred nami objavili a my sme dostali príležitosť ich oslavovať a oživovať. Boli to tajné ideály, po ktorých prahli naše duše a boli sme sami sebou prekvapení, že sme konečne dokázali sa k nim hlásiť tak naozaj a nie ako na divadelnom javisku. Ale naozaj sme z toho divadla vyšli na ulicu? **Sloboda** limitovaná kapitálom, nepredvídateľnými bezpečnostnými hrozbami a nanútenými normami okliešťujúcimi suverenitu malých národov, akým Slováci sú. **Pseudodemokracia** vytláčajúca občana na okraj záujmu

hŕstky bezohľadných, falošných a zapredaných chamtivcov, slúžiacich bezhraničnej mamone a klamstvu. **Spravodlivosť** len pre vyvolených a poníženie pre všetkých, ktorí majú úprimnú snahu to všetko naprávať.

Falzifikátori minulosti a farižejskí prezliekači kabátov vytrhávajú úlomky z našej histórie, aby tak ľahšie zamaskovali svoje zištné ciele a svoju túžbu po úspechu na úkor ostatných. Pokorne prijímame úlohu adoptovaného dieťaťa, ktoré akoby nedokázalo rozlíšiť pretváрку od skutočnej lásky rodičov. Ak nedokážeme ochrániť rodinné poklady našich predkov, nečaká nás svetlá budúcnosť. Slovensko je malá krajina malého národa. To ale neznamená, že nemáme byť sami sebou, že nemáme byť na čo hrdí, že si máme nechať pomaly kradnúť

našu identitu a svojbytnosť.

Naši predkovia v časoch Rakúsko-Uhorska, vo svetových vojnách, ale aj mnohí súčasníci v rokoch 1968 a 1989 preukázali odvahu, odhodlanie a statočnosť bojovať za svoje práva s hrdosťou a v nerovnom boji. Mnohí to dokazujú aj dnes. Vieme im za to prejať úctu? Dokážeme ich nasledovať? Sme ochotní ich počúvať?

Nebojme sa poukázať na našepkávačov diavla. Naučme sa rozoznávať dobro od zla svojim srdcom. Ukážme, že Slovensko, ako srdce Európy, je len malou časťou jej veľkého tela, ale je zdravé a plné energie. Nedo voľme opäť nastrčeným, nenásytným krikľúňom manipulovať z tribún s našou hrdosťou a odhodlaním. Nenechajme si viac kradnúť naše ideály.

Pavel Marko, člen ZO SZPB Zvolen

Ilustračné foto: Internet

Slovo veterána

Anketová otázka z Bojovníka č. 25–26/2016 je veľmi aktuálna, nakoľko história protifašistického odboja nie je a ani nemôže byť iba oblasťou pôsobenia SZPB, ale taktiež a to zvlášť aj historikov a antifašistických organizácií vôbec.

Chválime sa, že máme zákon o SZPB a môžeme sa o neho opierať, ale kedy a kde? Veď tento zákon nám nepomáha otvoriť dvere do škôl na besedy o historickom význame SNP, či význame oslobodenia, keď riaditelia škôl majú k tomu odmietavý postoj pod zámienkou, že majú historika, ktorý to má v osnove.

A dokonca tento zákon nepomáha SZPB ani otvoriť dvere do RTVS, aby k verejnosti mohli hovoriť o danej histórii SNP, či oslobodenia.

Len tak pre informáciu: Zúčastnil som sa na konferencii veteránov a na záver, akoby v diskusii, vystúpil s premietaním filmových dokumentov istý historik z istej strednej školy v Trnave. Premietal filmy o vojnových tragédiách ľudstva z minulých stáročí až po začiatok 2. svetovej vojny.

Iste, boli to zábery vhodné pre samoštúdium historikov, ale pre súčasných ľudí nie. Keď som sa potom spýtal, či má vedomosti o fašistickom pláne OST, ktorý Hitler podpísal 12. decembra 1940 na likvidáciu Slovákov, ostal ticho. Opýtal som sa ho,

či tieto filmy premieta aj študentom, odpovedal, že áno. Z toho som usúdil, že je to pre výchovu študentov „veľmi dôležitý historik“.

Konečne sa už žiada, aby pri presadzovaní anketovej otázky, pri rokovaniach so zodpovednými činiteľmi štátu, aj prezidentom, diplomacie, RTVS a pod. SZPB postupoval spoločne s historikmi a antifašistickými organizáciami.

Ide o to, aby protinárodná vnútorná i medzinárodná politika prestala lojálne podporovať nacizmus a fašizmus tým, že v OSN v boji proti nacizmu a fašizmu zdržiavajú sa hlasovania, ako by to bolo v záujme slovenského národa. Doterajšie správanie sa slovenskej diplomacie v týchto smeroch je v záujme vojny chlivej buržoázie v Bruseli i zámorí.

V poslednom čase „múdri Európania“ aj na Slovensku začali šíriť tzv. otázku európskeho vlastenectva, takže slovenský národ môže jasovať, keď sa slovenské vlastenectvo rozšíri na európske, ako tomu bolo za fašistickej ideológie rokov 1939–1945.

Vyzerá to tak, že slovenská diplomacia už v tomto smere aj pracuje, takže ženie Slovensko tam, kde sa svojho času dostali aj Lužickí Srbi.

A na záver treba povedať, že nielen ja, ale podľa môjho názoru absolútna väčšina Slovákov si nič z toho neželá. **Juraj Bílo** (Pre Bojovník bez nároku na honorár)

Podíme na to takto!

Na minulých oslavách Výročia SNP v Banskej Bystrici som si vypočula rozhovor dvoch veteránov, ktorí mali prsia prepĺnené rôznymi medailami. Témou im bolo pokračovanie v protifašistickej tradícii.

Jeden z nich hovoril slovami, ktoré by sme mohli otitulkovať ako Odkaz pre syna.

Milý synu!

Na svete je to tak, že nikto nevie dňa, ani hodiny, kedy príde jeho čas a dohorí mu svieca.

Ja som ešte tu, no môj čas sa kráti. A tak sa zamýšľam, čo dobré som urobil pre tento svet, pre našu krajinu, pre svoju rodinu.

Zanechávam Ti aktíva! Tie veľmi dobre poznáš! No zanechávam Ti aj aktivity!

Vieš, že som členom SZPB! Tu som sa staral o to, aby bol odkaz SNP a boja proti fašizmu stále živý. Je to potrebné pre Teba, ale aj pre Tvojich synov – mojich vnukov a pravnukov.

O dejinách im v škole povedia, ale živý odkaz budeš niest' Ty, keď budeš členom SZPB po mne!

* * *

V našej nitrianskej oblastnej organizácii máme pokračovateľov členstva po svojich rodičoch, otcovi alebo mame. A toto sa mi páči. Možno by nám pomohlo pri udržaní členstva, ak by každý požiadal svoju rodinu aj takýmito slovami, tak ako to urobil tento pre mňa neznámy vlastenec.

Anna Zabáková

VČS s „povstaleckými Vianocami“

Výročná členská schôdza ZO SZPB Jána Rýsa Trieda SNP Banská Bystrica sa uskutočnila 10. decembra 2016. Prítomní otvorili rokovanie schôdze zaspieváním partizánskej hymny za sprievodu harmoniky, na ktorej hral priamy účastník SNP Vladimír Strmeň.

Potom predseda ZO SZPB Štefan Bartoš privítal priamych účastníkov SNP – členov základnej organizácie s ich rodinnými príslušníkmi a hosti – tajomníka ÚR SZPB Viliama Longuera, predsedu Oblastného výboru SZPB Banská Bystrica Jána Paceka, zástupcu ZV SR pplk. v.v. Bohuslava Hladíka, predsedu patronátnej ZO SZPB Špania Dolina Štefana Pašku s členmi výboru.

V správe o činnosti bolo zhodnotených splnenie úloh, medzi ktoré patrila účasť členov na spoločnom stretnutí so ZO Špania Dolina pri príležitosti osláv 71. výročia oslobodenia B. Bystrice Červenou armádou a ru-

muskou armádou, ďalej na oslavách oslobodenia obce Špania Dolina. Osobitne vyzdvihol zorganizovanie spoločného podujatia s výborom ZO SZPB Špania Dolina pod názvom „Po stopách 2. čs. samostatnej paradesantnej brigády v ZSSR“ pri obnovenom pamätníku na Krpáčove.

Na tomto stretnutí si členovia oboch základných organizácií uctili pamiatku príslušníkov brigády položením venca k pamätníku pri zástave oblastného Klubu vojenských výsadkárov B. Bystrica. Vypočuli si tu aj zaujímavú prednášku o pôsobení 2. čs. samostatnej paradesantnej brigády od tajomníka Klubu výtvarných umelcov a teoreti-

kov pri SZPB Ladislava Skranka a po jej skončení sa presunuli do Hostinca Kukučka, v budove ktorého bola počas SNP zriadená poľná nemocnica.

V diskusii sa vystupujúci zaoberali otázkami činnosti SZPB, spolupráce s Múzeom SNP a rastu prvkov extrémizmu.

Po ukončení výročného rokovania sme pokračovali tradičným podujatím „Povstalecké Vianoce 1944“, na ktorom priamy účastník SNP, guľometník partizánskeho oddielu Dolina, člen ZO SZPB Vladimír Strmeň porozprával prítomným o pôsobení tohto oddielu po potlačení SNP. No a potom na svojej nerozlučnej klávesovej harmonike hral krásne melódie rôzneho žánru od partizánskych, po ľudové a operetné tóny.

Mgr. Ivan Bartoš

(Pre Bojovník bez nároku na honorár)

Výročná členská schôdza ZO SZPB Jána Rýsa Trieda SNP Banská Bystrica.

Z rokovania protifašistov zo Záhorskej Bystrice

Dňa 23. 11. 2016 sa v zasadačke miestneho úradu v Záhorskej Bystrici konala výročná členská schôdza základnej organizácie SZPB č. 12.

Schôdzu otvoril predseda Miroslav Rác spomienkou na zosnulého dlhoročného člena a bývalého predsedu našej základnej organizácie Emila Richtera, ktorý sa aj v pokročilom veku zapájal do práce ZO SZPB a ďalších spoločenských aktivít. Žil životom aktívneho, čestného, skromného a pracovitého človeka. Propagoval odkazy SNP. Nabádal, aby sa nezabúdalo na tradície boja za slobodu, aby sme stále širili odkazy protifašistického odboja a viedli k jeho úcte a vďačnosti aj mladú generáciu.

Výročného rokovania sa zúčastnila oblasť táj. tajomníka Katarína Frišová.

M. Rác v správe výboru o činnosti poukázal na

dôležitosť plnenia odkazu protifašistického odboja a jeho vyústenia v SNP. Zdôraznil potrebu zvyšovania aktivity celej našej základne, pripomínania odkazu boja proti fašizmu a odolávania jeho novým formám neofašizmu a neonacizmu. V závere informoval o podujatiach, na ktorých sa za ostatné obdobie zúčastnili členovia našej základnej organizácie, o rokovaní výboru a záveroch členských schôdzí.

Výročná členská schôdza odsúhlasila uvoľnenie z funkcie podpredsedu ZO SZPB č. 12 Vladimíra Oraveca na vlastnú žiadosť z dôvodu zmeny bydliska. Predseda tľmočil odstupujúcemu predsedovi poďakovanie celej členskej základne za doterajšiu skvelú spoluprácu. Do funkcie nového podpredsedu bol zvolený Boris Bod.

V diskusii vystúpili aj starosta MČ Záhorská Bystrica a zároveň člen našej ZO SZPB Jozef Krúpa, ktorý poukázal na dôležitosť propagácie odkazu SNP a spoluprácu s mládežou, Miroslav Richter vyzval členov o doplnenie svojich elektronických adries a Katarína Frišová informovala o činnosti OblV SZPB a o oblasťou pripravovaných podujatiach.

Ku koncu našej výročnej členskej schôdze sa predseda ZO SZPB č. 12 M. Rác prihovril ku všetkým jubilantom v roku 2016. Osobitne poprial pevné zdravie Ondrejovi Belkovi k jeho 86-ročnému jubileu.

Záver nášho stretnutia sa niesol v duchu ľudových piesní v sprievode harmonikára Vladka Petrára.

Miroslav Richter

Dva pohľady na jedno výročné rokovanie

O bilancovaní základnej organizácie Zlatá Baňa – Sekčov (okr. Prešov) nám napísal jej predseda Pavol Pulík-Hreha st., ale aj oblasť. tajomník Lubomír Vajčovec.

Obaja skonštatovali, že uplynulé obdobie bolo bohaté nielen na spoluprácu s prešovským oblasťným výborom, s mestským úradom Prešov, s vyšším územným celkom, so stranou SMER-SD..., ale aj na vlastné podujatia. Azda aj preto sa výročného rokovania zúčastnili predseda VÚC Peter Chudík a prednosta OU Emil Chlapeček.

Peter Chudík sa poďakoval predsedovi ZO SZPB za doterajšiu spoluprácu, o ktorej verí, že bude pokračovať. A aby tomu napomohol aj osobne,

prísľúbil organizácii svoju podporu. Lubomír Vajčovec si všimol zmienku o aktivitách pri budovaní partizánskeho bunkru, ktorý je súčasťou Zlatobanského náučného chodníka, ako aj pravidelné navštevovanie členmi tejto organizácie prestarnutých a chorých kolegov.

Azda aj pre toto vyjadřilo výročné rokovanie dôveru staronovému výboru ZO SZPB. Emil Chlapeček to potvrdil ocenením najaktívnejších členov SZPB pamätnými listami.

Po ukončení schôdze bola podaná vynikajúca „východniarska mačkaná“ a stretnutie pokračovalo posedením pri harmonike a príjemných piesňach.

Pavol Pulík-Hreha st. a Lubomír Vajčovec

Za nás hovorí aktivita a výsledky

Železovská ZO SZPB bola úspešná najmä v rozširovaní členskej základne, keď od ostatnej VČS prijali 19 členov. V súčasnosti má ZO SZPB 59 členov, čiže, už žiadneho priameho účastníka protifašistického odboja.

Naši členovia majú trvalé bydlisko v 7 obciach, čo nám sťažuje prácu, najmä v účasti na členských schôdzach, ktorých máme počas roka štyri.

Pozornosť sme venovali prehlibovaniu dobrých medziľudských vzťahov, teda fenoménu, ktorý sa z našej spoločnosti akosi vytráca. Výbor pravidelne písomne gratuluje každému členovi v deň jeho narodenin, ženám navyše k MDZ, prítomní sme aj pri odprevádzaní na poslednej ceste v prípade úmrtia... Ak je niekto z nás chorý, zaujíma sa o jeho liečbu...

Tieto naše individuálne prejavujú záujem o naše členstvo.

Okrem toho pravidelne organizujeme zájazdy po miestach spojených s protifašistickým odbojom na Slovensku, ako aj spoločné cesty na ústred-

né oslavy Výročia SNP, Dňa víťazstva nad fašizmom, pričom cestou sa vždy zastavíme v Kremníčke, Španej Doline, vo Zvolene, Seredí, Ivanke pri Dunaji...

Zorganizovali sme aj ďalšie zájazdy vlastivedného charakteru, ktoré tiež prispievajú k smelovaniu kolektívu a k záujmu o členstvo v SZPB.

Tri z našich členských schôdzí majú každý rok sviatočný charakter (k oslobodeniu mesta, ukončeniu 2. sv. vojny v Európe a k SNP). Pripomíname si ich spolu s mnohými partnermi a hosťami.

Na našom výročnom rokovaní sme v prítomnosti oblasťného predsedu z Levíc J. Hamara ďakovnými listami, čestnými uznávaniami a diplomami ocenili prácu viacerých svojich členov.

Jozef Výhoch, predseda ZO SZPB Železovce

(Pre Bojovník bez nároku na honorár)

Na VČS pri predvianočnej odbojárskej kapustnici...

...predseda krupínskej ZO SZPB Stanislav Petrevec vyhodnotil činnosť organizácie od roku 2015 a oboznámil všetkých prítomných s plánovanými úlohami v roku 2017.

Osobitne vyzdvihol vedomostnú súťaž „Oslobodenie“ pre žiakov základných a stredných škôl v okrese Krupina, ktorej význam spočíva najmä vo formovaní mladých ľudí smerom k odmietaniu deformácii dejín a v uplatňovaní princípov pravdy a ľudskosti. Spomenul aj Povstaleckú vatru na Švábe, ktorá mala značne pozitívny odozvu aj v oblasťnej organizácii v okresoch Zvolen a Detva.

Základná organizácia si dala do cieľ spracovať zoznam pamätníkov obetí vojny v okrese Krupina a pripomenúť významné jubileá svojich členov. Z iných podujatí spomenul možnosť navštíviť povstaleckú obec Kalište a Lidice v Čechách.

Na výročnom stretnutí sa uskutočnila voľba nového výboru na nasledujúce dva roky. Za predsedu bol opäť zvolený

Výbor ZO SZPB Krupina

Bratislava odhalila slabé miesto vo zväzovom dokumente

Rokovanie bratislavského oblastného výboru, rozšíreného o predsedov základných organizácií, bolo naozaj pragmatické a funkčné. Pričom pozornosť si zasluhujú minimálne tri okruhy diskutovaných tém.

Prvý – opätovne vznikla debata ohľadne nutnosti zníženia vekovej hranice na členstvo v SZPB. V Bratislave má táto otázka čoraz širšiu podporu.

Druhým okruhom bola nutnosť výraznejšej aktivizácie spolupráce so školami, pretože oblasťná organizácia má do vedomostných súťaží zatiaľ zapojených len 13 ZŠ a jedno gymnázium.

Tretí okruh otvorili štatistické údaje o počtoch členskej základne, ktorá má dnes 754 členov, z čoho je až 107 priamych účastníkov protifašistického odboja.

Čo z toho vyplýva? Že ak by sme podľa doteraz platných pravidiel o udelení vyznamenania chceli každého priameho účastníka protifašistického odboja bývajúceho v Bratislave oceniť zväzovým vyznamenaním, potrebovali by sme na to podľa

súčasných pravidiel najmenej 25 rokov. A to nehovorím, že už žiadnu medailu by sme nemohli udeliť iným aktívnym členom.

Logicky z toho vyplýva, že z tohto uhla pohľadu sú pravidlá na udeľovanie zväzových vyznamenaní nedokonalé a treba ich funkčne prehodnotiť!

V ďalšom oblasťný výbor riešil poriadok v členských známkach, návrhy na členov oblast-

ných komisií, diskutovalo sa aj o odvolaniach pri nepriznanom odškodnení niektorých vojnových sirot.

Otázkou, pri ktorej padali aj expresívne výrazy (ako napr. odpultie si...), boli reakcie členov oblasťného pléna na kritiku v Bojovníkovi na postoj humenskejho predsedu pri výročí oslobodenia Kalinova...

Vladimír Mikunda

Oblasťný výbor SZPB Poprad bilancoval

Dňa 19. 12. hodnotil Oblasťný výbor SZPB Poprad svoju činnosť v druhom polroku 2016. Predseda Michal Kopko v správe pripomenul poslanie a úlohu SZPB, ako aj činnosť a výsledky dosiahnuté v spolupráci so základnými organizáciami.

Osobitne vyzdvihol veľmi dobrú spoluprácu a pomoc priamatorov Popradu, Kežmarku, Svitú, Spišskej Belej, Vysokých Tatier a starostov Spišského Bystrého, Hranovnice, Vernára, Liptovskej Tepličky, Štrby, Novej Lesnej, Batizovce, Gerlachova, Kravanov a Veľkej Lomnice. Pripomenul aj veľmi dobrú spoluprácu s klubmi vojakov

z Popradu a Kežmarku, ako aj s VÚ 8838 Poprad Stráže a VÚ 5728 Poprad Kvetnica.

Naopak poukázal na nečinnosť základných organizácií Vikartovce a Žakovce, ktorým organizácia im bude zrušená a ich členovia budú pričlenení k iným organizáciám.

Positívne bol hodnotený stav členskej základne, ktorý je už

štvrť rok nad 500 členov (hoci priamych účastníkov protifašistického odboja máme už len 16).

Minutou ticha sme si uctili zomretých členov, osobitne priamych účastníkov protifašistického odboja a dlhoročných funkcionárov Jána Hubačka a Martina Volka.

M. Kopko sa na záver poďakoval predsedníctvu oblasťného výboru, predsedom ZO SZPB a predsedom komisií za aktívnu prácu.

OblV SZPB Poprad

Bojoval za vlast!

Dňa 22. decembra 2016 sa dožil krásneho jubilea 95 rokov Jozef Špitál z Velkých Teriakoviec, okr. Rimavská Sobota.

Narodil sa 22. 12. 1921 v Zákamennom okrese Námestovo. Rodičia maloroľníci si ťažko zadovážovali požíveň. Preto Jozefovi prišlo od mala slúžiť u bohatých gazdov. Po skončení základnej školy odišiel slúžiť do Sučian pri Martine k majiteľovi parnej píly. Zažil ešte dopravu dreva po riekach, pltníkmi.

Dňa 10. 10. 1942 Jozef Špitál narukoval k 4. pešiemu pluku do Dolného Kubína. Po osem-mesačnom výcviku bol 28. júna 1943 vyslaný na východný front. Konkrétne do Geničeska v Krymskej oblasti. Tu boli nováčikovia rozdelení a J. Špitál sa dostal na ostrov Byrinč v Azovskom mori. Koncom októbra dostali rozkaz na ústup až k Askánia-Nova pri Dnepre.

Keďže väčšina slovenských vojakov nechcela bojovať proti slovanským bratom, začali sa pomaly „tratiť“.

Tak skupina 42 vojakov a medzi nimi aj Jožko Špitál s dvomi dôstojníkmi (jedným bol zástupca veliteľa Alexander Mucha), nad ráno 1. novembra 1943 prešla bez boja cez frontovú lí-

niu k Červenej armáde. Keď sovietsky veliteľ zistil, že sa jedná o Slovákov, ktorí chcú bojovať proti Nemcom, prideliť im vojaka na koni a ten ich odviezol do dedinky Timošenka, kde nasad-

li na vlak a po 21-dennej ceste vlakom dorazili do zberného tábora Usmaň. Tu strávili aj prvé Vianoce 1943 a nový rok 1944, ďaleko od svojich rodín. Tu ich navštívili aj z československého veľvyslanectva v Moskve Zdeněk Fierlinger a Marek Čulen. V Usmani bolo ich hlavnou náplňou rúbanie dreva v lese a zásobovanie tábora drevom.

Začiatkom januára boli odtransportovaní do Jefremova a pridelení k formujúcej sa 2. čs. paradantnej brigáde v ZSSR. Napriek tuhej zime začal tvrdý výcvik, vrátane zoskokov s padákom... (O konkrétnostiach výcviku v Usmani sme podrobne písali v Ročenke odbojárov 2013, pričom sme sa opierali o čs. historické fakty a svedectvo priameho účastníka tohto výcviku brigádneho generála Jána Il'janovského.)

Do priamych bojov bola brigáda nasadená 8. septembra 1944 a za 9 dní krvavých bojov postúpila len o 20 km. Stratila

pri tom vyše 600 vojakov. Pri dobýjaní kóty 534 dostal Jozef Špitál spolu s Jozefom Repiským úlohu nadviazať rádiové spojenie s velením práporu. Pri presune ich zasiahol delostrelecký granát. Veliteľ bol namieste mŕtvy a J. Špitál ranený. Tlaková vlna mu pretrhla ušný bubienok a od tých čias na jedno ucho nepočuje.

Dňa 1. 10. 1944 pristála časť brigády po niekoľkokrát odloženom štarte pre zlé počasie konečne na letisku Tri Duby. Po sformovaní pri Badíne bola rota pod velením Jána Tótha, v ktorej bol aj Jozef Špitál, presunutá k Jalnej nad Hronom na posilnenie obrannej línie.

Počas týchto obranných bojov, sa neraz aj na Jožka pozerala smrť. No šťastie mu prišlo.

Po potlačení povstania jeho skupina prešla do hôr a pripojila sa k partizánskej brigáde kpt. A. S. Jegorova a Jozef Špitál bol zaradený do skupiny por. (?) Gajdina. Skupina operovala za častých presunov v Slovenskom rudohorí a slobody sa dočkala pri Brezne, kedy sa spojila s rumunskými vojakmi, bojujúcimi v rámci 2. UF.

Lenže život v rovnošate sa pre Jožka Špitála skončil 12. 12. 1945, kedy bol preradený v Levoči do zálohy.

Ani civilný život sa s ním nemaznal a pripravoval mu vždy nejaké nástrahy. Najskôr sa vo Svite zamestnal ako robotník v Chemosvite, kde si postupne rozširoval kvalifikáciu. V roku 1947 sa oženil so svojou priateľkou Rozáliou Svinčákovou zo Zákamenného. Spoločne mali 3 deti Martu, Jožka, Štefana. V roku 1953 mu manželka náhle zomrela. Ako muž sa mal s výchovou troch detí dosť čo obracať.

Druhýkrát sa oženil (1955) s Máriou Večerekovou, taktiež zo Zákamenného, ale vtedy žijúcej v Rimavských Janovciach. Mali spolu ešte dve dcéry, Marienku a Yvetku. Svadba bola aj dôvodom, že v roku 1961 sa presťahovali do okresu R. Sobota a zamestnal sa SLZ v Hnúšti. Tam pracoval až do odchodu na dôchodok.

Pri našich stretnutiach Jozef Špitál vždy zdôrazňoval, že nebol žiadny hrdina, lebo „bojoval za vlast“!

V lete 2016 Jozefa Špitála navždy opustila aj druhá manželka. Jej stratu znáša ťažko, prejavilo sa to aj na zdraví.

Milý Jožko, aj touto cestou ti všetci tvoji blízki a priatelia antifašisti, želáme k 95-temu jubileu pevné zdravie a veľa elánu do ďalších rokov života.

Jozef Pupala
predseda HDK pri ObIV SZPB R. Sobota

Oslávili sme jubileum čestného vojnového veterána Ukrajiny

Na Slovensku ho poznajú mnohí. Nečudo, takmer každý rok ho možno stretnúť v auguste v Banskej Bystrici na oslavách výročia SNP. Oveľa častejšie, niekoľkokrát ročne, navštevuje Košice a Prešov. Osobitne v januári, kedy obe východoslovenské mestá oslavujú oslobodenie Červenou armádou v roku 1945.

Neprichádza s prázdnyimi rukami. Vždy prináša nejaké vzácne kópie dokumentov, výstrižkov z novin, fotografie a knihy, spojené s oslobodzovaním východného Slovenska. Tieto materiály podarúva primátorom alebo ich povereným zástupcom.

Raz darmo, plukovník Sovietskej armády vo výslužbe Oleg Grigorievič Samojlovič z Užhorodu je už taký. Preto je pochopiteľné, že keď v decembri 2016 oslávil svoje 90-ročné jubileum, nemohli pri tom chýbať ani zástupcovia SZPB, veď napríklad v Košiciach, jeho prvá cesta vedie vždy na ObIV SZPB.

Životná cesta tohto vojaka telom i dušou, ale zároveň stále aktívneho spisovateľa a spolupracovníka rôznych periodík je veľmi zaujímavá. „Najskôr oslobodili mňa a potom som oslobodzoval iných“, tieto jeho slová charakterizujú bojovú cestu, ktorá sa začala v januári 1944 po oslobodení Bielej Cerkvi a skončila 2. mája 1945 v nemeckom Wismare, kde sa sovietske jednotky stretli s britskými spojeneckými vojskami.

On osobne, ako príslušník

131. streleckého pluku 71. streleckej divízie 2. bieloruského frontu (narukoval ako 17-ročný) medzitým oslobodzoval západnú Ukrajinu, v Poľsku Polock, Toruň, Varšavu, Gdaňsk...

Vojenskú uniformu zobliekol v roku 1950 a zmieril sa s tým, že je to navždy. Lenže už o dva roky ho povolali do armády opäť. Nasledovalo ďalších 32 odslužených rokov. Okrem iného aj vo vtedajšej NDR a ČSSR.

Už vtedy navštevoval vojenské archívy a zbieral materiály, nielen pre svoju prednáškovú a novinársku činnosť, ale aj pre budúce publikácie. Ako hovoria odborní hodnotitelia jeho prác – pozbieral významné dokumenty doby.

Prvou jeho väčšou prácou bola kniha V bojoch o Olomouc (1972). Oslobodeniu Slovenska sa venoval v diele Bratia nás čakali v Karpatoch (2004). Samozrejme, jeho literárna aktivita sa odrazila aj v ďalších individuálnych i kolektívnych dielach, napr.: Oni oslobodzovali Zakarpatsko, Šli pluky Karpatami, Vlastenec Ukrajiny... V rôznych denníkoch a časopisoch mu uverejnili vyše 300 rozsiahlejších

príspevkov, ktorých spoločnou témou bol boj proti fašizmu.

Napriek svojmu vysokému veku patrí stále medzi najaktívnejších členov a funkcionárov Zakarpatskej oblastnej organizácie Všeukrajinského zväzu účastníkov vojny (je jej predsedom), doslova burcuje všetkých vojnových veteránov v celej oblasti do ďalších aktivít, pričom sám ide príkladom.

Oleg G. Samojlovič je jedným z organizátorov celoukrajinskej štafety Sláva osloboditeľom Ukrajiny i Pamäť a sláva, z jeho iniciatívy sa tiež uskutočnil guľatý stôl na tému Pre bojovníkov

za víťazstvo vo vojne – dôstojný život.

Zásluhou jeho spolupráce s Národným múzeom Veľkej vlasteneckej vojny 1941-45 v Kyjeve bolo doplnenie expozície o 130 originálnych dokumentov, medzi nimi aj frontových listov vojakov z Zakarpatska svojim najbližším.

K doterajším radom a vyznamenaniam, napríklad Za odvalu, Za bojové zásluhy, Za oslobodenie Varšavy, Radu Červenej zástavy, Radu Vlasteneckej vojny, medaile 70 rokov víťazstva v 2. svetovej vojne (Česká republika) pribudli tomuto drži-

teľovi titul Čestný vojnový veterán Ukrajiny a medaila M. R. Štefánika II. stupňa, ktorú mu udelila ÚR SZPB a priamo na oslavách životného jubilea odovzdal člen ÚR SZPB a predseda ObIV SZPB v Košiciach Ján Dianiška.

Oleg Grigorievič však už na týchto oslavách, na ktorých sa zúčastnili aj niekoľkí protifašistickí bojovníci z Košíc, sa netajil so svojimi ďalšími plánmi. Medzi najbližšie patrí návšteva partizánskej obce Zlatá Baňa pri Prešove a v auguste tradičná účasť na oslavách Výročia SNP v B. Bystrici.

Vladimír Mezenecv

Oleg G. Samojlovič na oslavách 9. mája 2015 v Užhorode s bojovníkmi „Nesmrtelného pluku“, ktorý tvoria vnuci s fotografiami starých otcov, bojujúcich za oslobodenie Zakarpatska v októbri 1944.

Bol to útok storočia!

Meno Alexander Ivanovič Marinesko mnohým z nás nič nehovorí. Napriek tomu, že v jednom našom bulvárnom týždenníku mu pred časom venovali niekoľko strán. Jednoznačne z nich vychádzala nenávisť k tomuto človeku, o ktorom tzv. autor príspevku tiež nevedel dohromady nič. Iba preložil nemecký originál a podpísal sa pod neho.

V každom prípade tento veliteľ sovietskej ponorky S-13, syn Rumuna a Ukrajinky sa zapísal do dejín 2. svetovej vojny. Tým, že 30. januára 1945 v Baltickom mori potopil nemeckú osobnú loď Wilhelm Gustloff, ktorá smerovala z Königsbergu (terajší Kaliningrad) do Kielu. Na lodi sa nachádzalo vyše 8000 ľudí, z toho 3700 príslušníkov nemeckého vojenského námorníctva, pripravených na to, aby vytvorili posádky pre 70 ponoriek. Boli dobre vycvičení a na ponorkách, ktoré na nich čakali, mohli ešte spojencom narobiť veľké škody.

Svet nazval túto úspešnú bojovú operáciu ponorky S-13 „Útokom storočia“. Napriek tomu, že na palube i v podpalubí bolo mnoho žien, detí i starcov. Z celkového počtu ľudí na lodi sa zachránilo iba 988. Napriek obrovskému počtu aj civilných obetí britský premiér Winston Churchill na túto udalosť pohotovo zareagoval slovami, že Marinesko si zaslúži postaviť pomník zo zlata. Veď o niekoľko dní po tomto úspešnom zásahu troch torpéd anglický admirál E. Cunningham v Jalte v rámci konferencie troch veľmocí protihitlerovskej koalície referoval o ťažkostiach, ktoré sprevádzajú boj s nemeckými ponorkami a prosil o pomoc, ktorú Anglicko potrebuje. Konkrétne pri ničení nacistických ponoriek. Červenej armáde preto zaželal, aby čím skôr obsadila Gdyniu (Gdaňsk), kde pôsobila vojenská námorná škola na prípravu veliteľských kádrov pre ponorky.

Veliteľské a odborné vedomosti i skúsenosti kapitána ponorky S-13 Alexandra Marineska sa prejavili nielen pri útoku na osobnú loď Wilhelm Gustloff, ale i na ďalšie hitlerovské lode – na dopravnú vojenskú loď Generál Steuben dňa 10. februára 1945 s 5400 tankistami na palube, okrem toho ešte 14. augusta 1942 na dopravnú loď Helene (ešte s ponorkou M-96) a 9. októbra 1944 na veľkú dopravnú loď Siegfried (S-13). Nečudo, že kapitánovi Marineskovi sa dostalo cti byť na osobitnom zozname nepriateľov Hitlera i celého nacistického Nemecka. Marinesko so svojou posádkou poriadne skomplikovali totálnu ponorkovú vojnu proti spojencom, predovšetkým proti britským vojenským i obchodným lodiam.

Žiadna sláva, ale väzenie

Za úspešné bojové útoky v januári a februári 1945 ponorku S-13 vyznamenali Radom Červenej zástavy, okrem toho všetci členovia posádky boli ocenení vojenskými a štátnymi vyznamenaniami. Rad Červenej zástavy dostal osobne aj Marinesko, hoci ho už vo februári

1945 jeho priamy veliteľ, v tom čase kapitán I. stupňa Alexander Orjol (neskôr menovaný do hodnosti admirála), navrhol na udelenie titulu Hrdina ZSSR.

Marinesko si Zlatú hviezdu hrdinu nikdy nemohol pripnúť na hrud'. Udelili mu ju totiž až po jeho smrti a 45 rokov od skončenia Veľkej

Alexander Marinesko, veliteľ ponorky S-13 v rokoch 1944-45.

vlasteneckej vojny – 5. mája 1990, kedy ZSSR smeroval ku svojmu rozpadu. Alexander Marinesko zomrel 25. novembra 1963.

Ako sa rok 1945 pre ponorku S-13 a jej veliteľa úspešne začal, tak zle sa skončil. Veliteľstvo bojových ponoriek Baltickej flotily vyhodnotilo operácie S-13 v apríli a máji 1945 za málo efektívne a prácu jej veliteľa za nedostatočnú. Degradovalo ho o dve hodnosti – z kapitána 3. stupňa sa stal nadporučík. Prevelilo ho na malú pomocnú prístavnú loď, ktorá nemala ani meno, iba číslo. To však nebolo všetko. V novembri ho prepustilo do zálohy.

Dva roky potom bol na obchodnej lodi zástupcom kapitána a plavil sa do krajín západnej Európy. Človekom, trvalo žijúcim na pevnine sa stal až v roku 1949, kedy ho poverili funkciou zástupcu riaditeľa jedného z vedeckých inštitútov v Leningrade. Lenže Alexander I. Marinesko nebol pripravený na život „na brehu“, veď na mori sú všetky vzájomné ľudské vzťahy jasné a priehľadné, tam sa ťažko intriguje. Stalo sa to, s čím nikdy nerátal: v roku 1950 ho na základe obvinenia jeho priameho nadriadeného zatkli a odsúdili na tri roky väzenia do jedného gulagu na Kolyme, hoci prokurátor bol proti udeleniu trestu! Hlavným dôvodom odsúdenia bolo nájdenie oficiálne vyradenej železnej posteľe v jeho byte...

A. I. Marinesko bol vojensky plne rehabilitovaný v roku 1960 rozkazom vtedajšieho ministra obrany ZSSR maršala R. J. Malinovského, vrátili mu hodnosť kapitána 3. stupňa a stal sa oficiálnym vojenským dôchodcom – dovtedy žil doslova z rúk do úst.

Dnes má Marinesko pomníky

v Leningrade, Kaliningrade a v rodnej Odeze, jeho hrdinstvu a osobe sú venované literárne diela, romány i básnické zbierky, filmy, jeho meno nesú ulice, školy a jediné múzeum v Rusku, ktoré dokumentuje celé dejiny pôsobenia sovietskych a ruských vojenských ponoriek. Nachádza sa v Sankt Peterburgu a má vyše 18000 exponátov! Veľká Británia mu síce nepostavila pamätník zo zlata, ale predsa len si veľmi dôstojne uctila jeho pamiatku postavením pamätníka v prístavnom meste Plymouth v roku 1980.

Napriek tomu na území bývalého Sovietskeho zväzu dodnes počuť rozporuplné diskusie o tom, či A. I. Marinesko bol hrdina, alebo nedbanlivec a šlendrián, obeh intrig a nepredvídaných okolností, či kriminálnik. Sú to však zbytočné spory a tých, ktorí pre-

važnú časť života strávili na ponorkách, bez ohľadu na to, či to bolo v rokoch 2. svetovej vojny, alebo v mierových časoch, najviac pri tom rozčuľuje, že sa do nich zapájajú ľudia, ktorí s ponorkami nemali nikdy nič do činenia. Azda aj preto od skončenia vojny v roku 1945 až do Marineskovej smrti v roku 1963 sa jeho meno nikdy a nikde nemohlo oficiálne spomenúť. V dejinách sovietskej vojenskej námornej flotily však navždy zostane ako najznámejší zo všetkých tých, ktorí bojovali na ponorkách, jednoducho je legendárnou osobnosťou, večnou legendou.

Marinesko a Slovensko

Na Ukrajine pôsobí Asociácia vojenských námorníkov z ponoriek A. I. Marineska. Je členom medzinárodného združenia, ktoré pravidelne organizuje stretnutia, predovšetkým v západoeurópskych krajinách. Bývalí sovietski námorníci z ponoriek, prevažne už na jadrový pohon, sa na nich stretávajú s veľkým záujmom a uznaním aj zo strany bývalých nepriateľov z čias studenej vojny, teraz ich kolegov z ponoriek. Meno Marinesko je aj medzi nimi symbolom hrdinstva, odvahy a vysokej odbornej pripravenosti sovietskych námorníkov z ponoriek čias 2. svetovej vojny.

Ukrajinská organizácia pod vedením kapitána I. stupňa vo výslužbe Jevgenija Livšica udržiava úzke kontakty aj s Oblastnou organizáciou SZPB v Košiciach, jej predstaviteľov pravidelne pozýva na ich podujatia, organizované predovšetkým v Odeze. Tak sa aj stalo, že na jednom z nich som sa zúčastnil osobne a z rúk J. Livšica som si prevzal Pamätnú jubilejnú medailu „100 rokov od narodenia A. I. Marineska“.

Vladimír Mezencev

Viete, že...?

...Američania počas vojny vo Vietname zhodili na Laos vyše milión bômb? Azda aj preto sa Obamova cesta v septembri 2016 do tejto krajiny považovala za pokus o zmierenie.

Lenže ak máme byť presní, tak amerických hlavic dopadlo na Laos vyše dva milióny, čo znamená, že takto intenzívne nebolo Američanmi bombardované ani Nemecko a ani Japonsko počas 2. sv. vojny.

Pravdou však je, že Barack Obama sa Laosanom neospravedlnil, obmedzil sa len na vyjadrenia o „utrpení a obetiach, ktoré niesli obe strany konfliktu“ a v mene Ameriky sľúbil v nasledujúcich troch rokoch Laosu vyčleniť 90 miliónov USD na odstránenie „smrteľných následkov“ amerického letectva – nevybuchnutých mín a bômb.

Podľa laoských úradov Američania uskutočnili na Laos 500 tisíc náletov, čo znamená výbuch jednej bomby každých osem minút.

...názov útoku na Moskvu – Operácia Tajfún – vymyslel osobne Hitler?

V prírode je tajfún úžasným uragánom, ktorý vzniká na mori a s obrovskou silou, strhávajúc so sebou všetko, sa vrhá na súš. Lenže na súši rýchlo stráca svoju silu.

No a práve tento faktor Hitler nechal na vedomie. Jeho „tajfún“ sa tiež rýchlo vysilil.

...dievčatá na zavolanie nemusia byť nevyhnutne prostitútkami?

Tak napríklad Hello Girls bola zvláštna skupina skutočne talentovaných mladých dám. Ich jazykové schopnosti boli legendárne a preto sa pre svoju multijazyčnosť dostali do špeciálnych jednotiek. Tie slúžili spojencom na prepájanie a najmä prekladanie informácií. Medzinárodné telefonistky zriadili v roku 1917, aby tým vylepšili komunikáciu na západnom fronte.

Uchádzačky o túto prácu museli ovládať najmenej dva jazyky – francúzštinu a angličtinu. Na pohovor sa ich hlásilo vyše 7000, ale vybrali len 450 najtalentovanejších. Hoci patrili oficiálne pod americkú armádu, slúžili v Európe.

...prezident Roosevelt používal limuzínu Al-Caponeho?

Keď Japonci počas druhej svetovej vojny zaútočili na Pearl Harbor, americká tajná služba zistila, že pre prezidenta nemá žiadne nepriestrelné auto. A Roosevelt sa mal urýchlene dostať do Kongresu, aby prehovoril k národu. Vtedy si niekto spomenul, že medzi zadržanými vozidlami majú uložené aj nepriestrelné auto, ktoré zhabali jednému z najznámejších mafiánov v roku 1931. A tak posadili prezidenta do limuzíny Al-Caponeho, ktorá bola aj po tých rokoch v perfektnom technickom stave a odviezli ho. Sám Roosevelt na margo tejto skutočnosti rád žartoval slovami: „dúfam, že by mu to neprekážalo“.

...rok 2016 bol aj rokom rekordov?

Len za uplynulý rok sa v Nemecku predalo až 85 000 kusov známej knihy Adolfa Hitlera s názvom Mein Kampf. Nové kritické vydanie doplnené o poznámky historikov a odkazmi na nacistické zločiny sa dokonca stalo najpredávanejšou knihou a dopyt na trhu musel vydavateľ uspokojiť už šiestou dotlačou. S obrovským úspechom nikto vopred nerátal. Kniha má dva zväzky a dovedna dvetisíc strán. Prekvapivé je najmä to, že kľúčovou cieľovou skupinou neboli praví extrémisti, ale historici, učители, či politici. Autorské práva na knihu boli uvoľnené na konci roku 2015 a kniha vyšla prvýkrát od konca druhej svetovej vojny. Hitler svoje dielo napísal v roku 1924 vo väzení po neúspešnom pokuse o puč. Nekomentovaný nedoplnený preklad vydali aj iné krajiny.

* * *

Rekord však padol aj v susednom Poľsku, konkrétne v bývalom nemeckom koncentračnom tábore Auschwitz-Birkenau pri Osvienčime. Ten podľa údajov navštívilo rekordných 2 053 000 ľudí. Najviac ich prišlo z domáceho Poľska, avšak záujem mali najmä Briti, Američania, Španieli, Izraelci, Taliani, Nemci, Francúzi, či Švédi. Riaditeľ múzea tvrdí, že za záujmom návštevníkov je aj aktuálna situácia vo svete a narastajúce konflikty a neistota. Rok 2017 bude zrejme opäť rekordný. Osvienčimské múzeum si pripomenie sedemdesiate výročie svojho vzniku.

A. Mikundová

Jubilanti ZO SZPB sa dožívajú

• **Bratislava 3:** Ján Železník 89 rokov.
• **Bratislava 7:** Oľga Žuffová 92, Želislava Miteová 89 a Viera Miznerová 81 rokov.
• **Bratislava 12:** Ing. Vladimír Petrátúr 84 rokov.
• **Bratislava 16:** Ján Hornák 95 rokov.
• **Bratislava 18:** Drahuša Petříková 85 rokov.
• **Bratislava 19:** Ján Škorec 94 a Milan Jamrich 85 rokov.
• **Bátorove Kosihy:** Mária Carasová a Júlia Múčková 90, Ján Černý 75 rokov.
• **Badín:** Anna Šúrová 80 a Marta Moravčíková 70 rokov.
• **Banská Bystrica – Stred:** Viera Donovalová 70 rokov.
• **Banská Bystrica – Radvaň:** Mgr. Marta Veselovská 75, Viera Lendvayová 60 a Miroslava Chlebová 35 rokov.
• **Banská Bystrica – ZO gen. I. Gibalu – Fončorda:** Mária Gašparová 81 rokov.
• **Banská Bystrica – ZO J. Rýsa – Tr. SNP:** Ing. Margita Štyráková a Lýdia Klavancová 70 rokov.
• **Brezno 1:** Darina Rybárová 70 rokov.
• **Čaňa:** Mária Bittová 81 a Mária Bačová 70 rokov.
• **Čierny Potok:** Štefan Kapec 86 a Jaroslav Jelcha 65 rokov.
• **Dolný Kubín:** Pavol Janiga 91 rokov.
• **Donovaly:** Miroslav Mydlo 86 rokov.
• **Dunajská Streda:** Irena Kršáková 89 a Terézia Fojtíková 86 rokov.
• **Dobšiná:** Pavol Šoltés 75 rokov.
• **Giraltovce:** Zuzana Haleková 94 rokov.
• **Hnúšťa:** Viera Polčániová 87, Jolana Boráková 83 a Lúbia Slováková 60 rokov.
• **Jarabina:** Ján Derevjaník 65 rokov.
• **Kvačany:** Ivan Hazucha 75 rokov.
• **Košice – Sever:** Mária Bérešová 85 rokov.
• **Kysta:** Renáta Fedorová 70 rokov.
• **Liptovská Teplička:** Františka Mezovská 81 rokov.
• **Liptovský Mikuláš:** Ing. Pavel Chrapčiak 91, Zuzánek Kulinová 90, Elena Paprčková

88 a Mária Zubeková 70 rokov.
• **Lubietová:** Jozef Dutka 65 rokov.
• **Medzibrod:** Júlia Prašovská 91 rokov.
• **Medzilaborce:** Anna Šmigová 86 rokov.
• **Miežgovec:** Alena Dzuríková 80 a Mária Čerňanská 60 rokov.
• **Michal'any:** Milan Zuskáč 70 rokov.
• **Nové Mesto n/Váhom:** Elena Poriezová 95, Helena Ondrašovičová 94, Elena Priebrachová 84, Ladislav Nosál 70 a Tibor Kubica 65 rokov.
• **Podolíne:** Vladimír Reľovský 55 rokov.
• **Prešov pri ZV SR:** Štefan Tluščák 83 rokov.
• **Považská Bystrica:** Jana Babiarová 60 rokov.
• **Radvaň n/Laborcom:** Andrej Lucik 65 rokov.
• **Rimavská Sobota 1:** Ondrej Trocha 94, Elena Kertyová 85 a Anežka Kišová 65 rokov.
• **Rimavská Sobota 2:** Július Coch 85 a Marta Ferencová 70 rokov.
• **Rožňava:** Mária Homolová 89, Priška Jeftušenková 87, Katarína Bányasová a Magda Majgutová 75, Ján Čapo 65, Božena Čeklovská a Ing. Vladimír Šišolák 60, Martin Gabonay 25 rokov.
• **Stará Turá:** Anna Skalská 88, Ing. Vladislav Mikláš 70 a Lenka Hučková 40 rokov.
• **Stupava:** Viera Štefeková 70 rokov.
• **Senica:** Mária Slivková 86 a Justína Stročová 80 rokov.
• **Stará Ľubovňa:** RSDr. Štefan Pokrivčák 80, Mgr. Anna Hnatová 65 a Ing. Ján Jeseník 60 rokov.
• **Sukov:** Júlia Šantová 88 rokov.
• **Snina:** Jozef Grundza 81 rokov.
• **Svidník:** Peter Grešlík 85 rokov.
• **Stropkov:** Pavel Čubirka 65 rokov.
• **Slovenská Ľupča:** Eleonóra Kiššová 70, Iveta Petříková a Miroslav Majer 65 rokov.
• **Stará Kremnička:** Alfonz Hrmo 86, Rozália Luptáková 75, Mária Ďurčová a Mária Holinová 70 rokov.

• **Skýcov:** Pavel Černák 89 a Helena Paučeková 70 rokov.
• **Slovenské Nové Mesto:** Anna Maďarová 90 rokov.
• **Trebišov 3:** Božena Kušniříková 83 rokov.
• **Tlmače:** Anna Čechová 70 rokov.
• **Tomášovce:** Ján Mičuda 45 rokov.
• **Trenčianske Teplice:** Eva Huláková 70 a JUDr. František Berrec 65 rokov.

• **Trenčín 1:** Libuša Čatárová 86 rokov.
• **Trenčín 2:** Júlia Polášková 89 rokov.
• **Vráble:** Seréna Vorobjovová 90 a Mária Rózová 82 rokov.
• **Veľaty:** Agnesa Mantičová 65 rokov.
• **Zvolenská Slatina:** Ondrej Brachna 92 a Mária Luptáková 82 rokov.
• **Zlatá Baňa – Sekčov:** František Košč 87 rokov.

• **Zvolen – Zlatý Potok:** Mária Neumannová 70 rokov.
• **Želiezovce:** Ing. Kvetoslava Záhorská 60 rokov.
• **Žiar n/Hronom:** František Ťakuš 94, Anna Harachová 89 a Elena Cabániková 88 rokov.
• **OblV Žilina:** Ondrej Šamaj 95 rokov.

Jubilantom srdečne blahoželáme.

ZO SZPB v Muráni na svojich nezabúda

Dňa 16. 12. 2016 sa dožil krásneho životného jubilea 90 rokov náš člen Ján Valaštek z Revúcej.

Pri tejto príležitosti ho navštívili členovia výboru ZO SZPB v Muráni. Po gratuláciách mu predseda Jozef Kubaško odovzdal vzájomné vyznamenanie Pamätnú medailu za

obetavú prácu pre rozvoj SZPB.

Ján Valaštek ju s hrdosťou prijal a zaspomínal si na časy, keď sa ako mladý muž zapojil do protifašistického odboja na Muránskej Hute.

Družná debata a spomienky na život v časoch 2. sv. vojny a po nej sa niesli v priateľskej atmosfére.

Pán Valaštek, aj touto cestou vám želáme pevné zdravie do ďalších rokov života.

František Lukáš, tajomník ZO SZPB v Muráni

Jubilant z Trebišova

V týchto dňoch sa dožíva pekných 80 rokov mjr. v. v. Alexander Bosnyak z Trebišova, pre ktorého bola služba vlasti a ľuďom vždy samozrejmosťou.

Aj v tomto čase je na neho spoľahnutie, pričom nielen v našich odbojarských záležitostiach. A. Bosnyak bol dlhoročným predsedom ZO SZPB Trebišov 1, pre chorobu však z tejto funkcie odstúpil a prenechal miesto mladšiemu. Jeho zánietenosť a entuziazmus pre prácu v prospech

SZPB je obdivuhodná. Účasť na výročiach, či podujatiach organizovaných OblV SZPB, je mu neustále samozrejmosťou.

Mjr. v. v. Alexander Bosnyak je nositeľom mnohých vyznamenaní a ocenení.

Milý Šaňko, v mene predsedníctva OblV SZPB v Trebišove a v mene svojom, ti ďakujem za tvoju prácu v prospech oblastného výboru a ZO SZPB Trebišov 1. Želám ti, aby si v lepšom zdraví prežil medzi nami protifašistickými odbojarmi ešte veľa pekných chvíľ.

Milan Urban, predseda OblV SZPB Trebišov

Nie Ty, ale oni boli ničím!

V nedeľu 15. 1. 2016 vo veku 93 rokov zomrel predseda HOSK väzňov nacistických zajateckých a koncentračných táborov Oto Wagner, ktorý bol priamym účastníkom SNP, konkrétne veliteľom rozvedky 9. práporu Jegorov – Stalin. A zrejme málokto si už spomenie, že Oto Wagner bol tesne pred vojnou aj majstrom Slovenska a Československa v plávaní volným štýlom.

S Otom Wagnerom sme sa zhovárali v roku 2010 pre Ročenku odbojárov 2011. Dozvedeli sme sa, ako sa dostal do koncentračného tábora Mauthausen, ako tam rozbíjal kameň i ako mu pomohlo, že ovláda cudzie reči a stal sa táborovým tlmočníkom.

„Jedného dňa prišli ráno SS-áci a všetkých 79 (z baraku) nás vzali na „sprchovanie“. Zaviedli nás do plynovej komory, ja som tam vchádzal posledný. Tesne predtým, než zavreli vráta, prišiel zástupca veliteľa a pýta sa jedného SS-áka. – Nevideli ste Wagnera, môjho tlmočníka?

A keďže som stál hneď pri dverách, tak kričím, – tu som, tu som! – Pod', potrebujem ťa. Len čo som vyšiel, vráta sa zavreli a o 15 minút sa 78 životov premenilo na splynované mŕtvoly“, spomínal vtedy Oto Wagner a dodal: „Moje šťastie však pokračovalo. Tesne pred 5. májom, keď Mauthausen oslobodila 9. americká pancierová divízia,

som ochorel na škvrnitý týfus, čo bola za vtedajších okolností v podstate istá smrť. Američania ma však previezli do Linzu a tam ma vyľiečili.“

„V auguste 1945 som sa vrátil do Bratislavy a zistil, že mám vyvraždené príbuzenstvo“, smutne skonštatoval Oto Wagner, ktorý mal svojsky chlapský prístup k mladšej generácii. Keď zis-

til, že niekto je s ním na jednej vlne, tak mu navrhol tykanie. Ja osobne si toho vážim dodnes. Kto vie, čo ho k tomu viedlo, možno aj poznanie, o ktorom sa zmienil v danom rozhovore. „...väzeň v koncentráku nebol človekom. Keď nás tam doviezli, dohola nás ostrihali, donaha vyzliekli, dali nám pružkované šaty, drevené pantofle, označili číslom a to bolo všetko. Stali ste sa plnohodnotným „ničím.“

Vážený Oto Wagner, s nemiernou úctou ťa odprevádzame na poslednej ceste a veľmi silno chceme skríknúť: Nie Ty, ale oni boli ničím!

Vladimír Mikunda

snímka Bojovník 26/2010–1/2011

Na snímke zľava nebol Ján Rýs – bývalý predseda HOSK partizánov v SNP a v zahraničí; Jozef Schulz – tajomník (dnes predseda) HOSK 1. čs. armády na Slovensku a nebol Oto Wagner – predseda HOSK väzňov nacistických koncentračných a zajateckých táborov.

Navždy sme sa rozlúčili

■ **Belá – Dulice** so 65-ročným Jozefom Pavlíkom.
■ **Dolné Vestenice** s Idou Šokovou.
■ **Hnúšťa** s 82-ročnou Emíliou Šivarovou.
■ **Kráľovský Chlmec** so 76-ročným Mikulášom Baňackým.
■ **Medzilaborce** so 61-ročným Ivanom Dadajom.

■ **Rimavská Sobota 2** s 87-ročnou Máriou Kupcovou.
■ **Stará Turá** s 90-ročnou Annou Samekovou.
■ **Zvolen – Centrum 1** s 93-ročnou Máriou Hybskou.

Česť ich nehynúcej pamiatke!

XVII. kongres FIR rokoval v Prahe

XVII. Kongres FIR sa uskutočnil v dňoch 18.–20. novembra 2016 v Prahe za prítomnosti delegácií z 18 členských federácií a SZPB. Rokovanie kongresu viedol výkonný výbor pod predsedníctvom prezidenta FIR Vilmosa Hantiho z maďarskej antifašistickej organizácie MEASZ.

Hlavným bodom bolo zhodnotenie aktivít FIR od XVI. kongresu v roku 2014 v Sofii so zameraním na dôstojné pripomenutie si 70. výročia oslobodenia a porážky fašizmu v druhej svetovej vojne, vystúpenia FIR proti aktivitám velenia nacizmu, predstaviteľov fašizmu, veteránov vojsk zbraní SS a postavenia členských federácií a zväzov v jednotlivých štátoch.

Kongres poukázal na snahy pravicových oportunistov o deformáciu protifašistického boja národov a krajín za národnú slobodu. Pozitívne zhodnotil antifašistickú činnosť SZPB a jeho úsilie o zachovanie pamiatky a tradícií boja za národnú slobodu v SNP. Na základe pozitívneho hodnotenia bol SZPB na XVII. kongrese FIR 19. novembra 2016 jednomysleňne prijatý za riadneho člena tejto medzinárodnej antifašistickej organizácie.

V priebehu rokovania bol na obdobie do XVIII. kongresu zvolený Výkonný výbor FIR. Je zložený zo zástupcov antifašistických federácií Belgicka, Grécka, Nemecka, Maďarska, Ruskej federácie a Talianska. Za predsedu FIR bol jednomysleňne zvolený Vilmos Hanti. Za generálneho tajomníka Dr. Ulrich Schneider z Nemecka.

Na návrh Výkonného výboru FIR bola členskými federáciami a zväzmi prijatá Politická deklarácia, v ktorej sú stanovené úlohy FIR na nasledujúce obdobie.

Juraj Drotár

Čo píšete o Bojovníkovi učiteľia?

Niekoľko stanovísk škôl k vlnajšiemu odberu dvojtyždenníka Bojovník, ktorý sme objednali pre školy.

Tajomník ObIV SZPB Žiar nad Hronom Ľubomír Jančo:

Za Váš časopis Bojovník sme veľmi vďační a učiteľia ho na hodinách dejepisu radi používajú. V prípade jeho predplatného na rok 2017 si ho ale nemôžeme dovoliť. Za pochopenie ďakujeme.

Knezovičová – zástupkyňa riaditeľa ZŠ s MŠ F. Coburga Svätý Anton

Časopis Bojovník obohatil hodiny dejepisu u žiakov vyšších ročníkov, pani učiteľka ho využívala na doplnenie učiva. Ďakujeme.

Základná škola v Tekovskej Breznici

Bojovník sa využíva na hodinách dejepisu a občianskej nauky tematicky, podľa vzdelávacieho plánu v jednotlivých ročníkoch.

V každom čísle boli informácie, ktoré boli využité minimálne na jednom predmete. Uvedený časopis plní funkciu doplnkového materiálu na vyučovanie.

Dana Paálová, Gymnázium Milana Rúfusa, Ul. J. Kollára 2, Žiar nad Hronom

Úvodom prijmite poďakovanie za možnosť odoberania časopisu Bojovník. Mňa osobne, ako riaditeľa školy, jeho obsah oslovil a praveľdelne som ho čítal.

K jeho obsahu sa kladne vyjadrili i dve pani učiteľky, ktoré učia históriu. Budeme veľmi radi, keď i v ďalšom roku nám zabezpečíte predplatné. Informácie, ktoré získame, využijeme nielen na hodinách dejepisu, ale i v ďalších predmetoch.

Mgr. Ján Maruniak
ZŠ Jozefa Horáka Ul. Pavla Dobšinského 17, B. Štiavnica

Píšem Vám ohľadom mailu, ktorý nám posunulo vedenie školy. Ďakujeme za zasielanie časopisu Bojovník. Čítam ho ako učiteľ dejepisu a posúvam aj študentom.

Mal by som však dve pripomienky. Prvá je formát, ktorý nie je atraktívny pre mladých. Určite by som dal možnosť mladej generácii, aby sa prejavila aj online, tak teraz mladí komunikujú. Druhá pripomienka sa týka niektorých článkov, čo do obsahu. Mnohé články sú totiž preberané z konšpiračných stránok. Tie síce vychvaľujú Rusko, ale Putinovské, ktoré nemá problém s kombináciou ich víťazstva vo Veľkej vlasteneckej vojne s veľmi silným nacionalizmom. Je to doktrína ich politiky, podľa Alexandra Dugina, národného boľševizmu. V tomto paradoxne imponuje mnohým neonacistom (všeslovanský nacionalizmus pod ruskou záštitou – ako za cárskeho Ruska), či moderným fašistom. Preto sa na niektorých pochodoch v jednom šiku ocitli komunisti a kotlebovci. Preto by som odporučal, aby ste sa obrátili aj na západné zdroje, mimovládne organizácie, ktoré vedú boj proti fašizmu aj v iných krajinách. Od Nemcov sa máme čo učiť, napríklad. Veľmi liberálny Denník N je zameraný silno antifašisticky. Dnes je doba, aby proti fašizmu okrem ľavice nastúpila aj tá občianska, liberálna časť odboja.

Som rád, že sa zaujímate o spätnú väzbu a že ste nerezignovali. Držím palce v ďalšej práci. O Bojovníka máme určite záujem aj v ďalších školských rokoch.

Mgr. Miron Breznoščák, Gymnázium Andreja Kmeťa, Banská Štiavnica

Politická deklarácia XVII. riadneho Kongresu FIR

1. Antifašizmus je dôležitejší ako inokedy!

Vyššie 70 rokov po historickom víťazstve v máji 1945 nad fašistickým režimom v Európe, je antifašizmus novou politickou ideou viac, než kedýkoľvek predtým.

Súčasnú príčinu politických, hospodárskych a sociálnych problémov si od všetkých ľudí vyžadujú spoločné akcie, ktoré musia v rámci politických strán presadzovať sociálne spravodlivý, mierový a demokratický vývoj vo všetkých častiach sveta.

2. Zastavme obrodu pravicového populizmu a neofašizmu

S veľkým znepokojením sledujeme zvýšenie politického vplyvu extrémne pravicových síl, násilných činov neofašistov a pravicových populistických skupín v rôznych európskych krajinách. Tieto skupiny sa len zdanlivo pripojili k vážnym obavám ľudí zo súčasných problémov a ponúkajú nacionalistické a rasistické východiská z týchto problémov. Množia sa násilné formy konfliktov, ako sú podpaľčstvo, honba na „cudzincov“ a ďalšie excesy.

Pohybu utečencov, spôsobeným vojnou v ich krajine a sociálnou nutnosťou, môžeme pomôcť jedine solidaritou všetkých európskych krajín. Pravicové sily chcú tieto problémy riešiť autoritárstvom a nacionálnym šovinizmom. Súčasne šíria ideály bývalých fašistických hnutí a ich predstaviteľov (Bandera, Horthy, Mussolini, Ustaša a ďalších predstaviteľov fašistických štátov alebo ich vazalov). To je v rozpore s medzinárodným vyhlásením a najmä s uznesením Valného zhromaždenia OSN zo dňa 7. decembra 2014.

FIR a jej členské zväzy ako internacionalistické hnutie sa spoločne stavia proti rasizmu, xenofóbii, neofašizmu, nacionalizmu a extrémne pravicovému populizmu. Podporujeme protesty a demonštrácie, aké boli proti stretnutiam a pochodu veteránov vojsk zbraní SS v Rige a v ďalších pobaltských štátoch.

3. Odstrániť hrozbu vojny – na ochranu mieru

Fašizmus a vojna sú dve strany jednej mince. Politickým sloganom v roku 1945 bolo „Zničenie nacizmu s jeho koreňmi a vytvorenie nového sveta mieru a slobody“. Medzinárodná federácia odbojárov (FIR) ako „vyslanec mieru“ a OSN majú morálny príkaz pracovať na nevojenskom riešení konfliktov vo svete.

Rozhodne vystupujeme predovšetkým proti príčinám vojen a proti vojnovým štváčom, ktorí chcú riešiť svoje imperiálne ciele, potreby surovín a svoje geopolitické záujmy na chrbtoch národov. Očakávame, že Organizácia spojených národov je schopná využívať svoje mierové prostriedky na riešenie situácie napr. v Afganistane, Iraku, Sýrii alebo na Ukrajine. Podobne FIR, chce pôsobiť ako súčasť medzinárodného mierového hnutia.

Teroristické útoky môžeme charakterizovať ako nové formy ohrozenia mieru vedené proti civilnému obyvateľstvu v rôznych európskych krajinách. Často sú spôsobené z „náboženských“ dôvodov, ale aj ako kritika „západných hodnôt“ života.

Rozhodne odsudzujeme takéto neľudské činy násilia. Nesmieme však zabúdať, že na druhej strane boli tieto sily financované ako „zbrane“ neskorej studenej vojny. Tieto brutálne teroristické činy by nemali postihnúť krajiny využívať ako zámienku na demontáž demokratického práva a na ustanovenie autoritárskeho režimu.

4. Zachovaním pamiatok – zabrániť historickému revizionizmu

Zachovanie historických pamiatok, pomníkov a pamätníkov spoločného protifašistického boja národov a ich vojenských súčastí štátov proti hitlerovskej koalícii je stálou úlohou FIR a jej členských zväzov.

V niektorých európskych krajinách, najmä v pobaltských štátoch, v Poľsku, na Ukrajine a v krajinách bývalej Juhoslávie, vidíme rôzne pokusy a snahy na politickej a spoločenskej úrovni falšovať antifašistickú históriu. Pamätné miesta a pamätníky, pomníky, hroby a cintoríny protifašistického boja boli zničené. Bývalí veteráni a spolupracovníci SS sú uznávaní ako „bojovníci za slobodu“. Na európskej úrovni existujú snahy o vytvorenie 23. augusta okázalého „slávnostného ceremonálu dňa proti totalite“.

Stavíme sa proti takýmto pokusom o historický revizionizmus. Sme hrdí, že vo všetkých týchto krajinách veteráni a antifašistické skupiny rozhodne bojujú za zachovanie historickej pravdy boja za národnú slobodu proti fašizmu. Ochraňujú a bránia pamätné miesta osloboditeľov.

Úlohou FIR a jej členských zväzov je uchovávať historickú pamäť na odpor národov proti fašizmu, na ženy a mužov, ktorí obetovali svoje životy v radoch proti hitlerovskej koalícii, alebo pre svoje presvedčenie, alebo z iných dôvodov sa stali obeťami v koncentračných a vyhľadzovacích táboroch. Získavať ich svedectvo pre súčasné i budúce generácie je jednou z najdôležitejších úloh, ktoré stoja pred našimi organizáciami.

Spolupracujeme najmä s pamiatkarmi v miestach internačných táborov, s archívmi a historickými inštitúciami na zverejňovaní a uchovaní histórie udalosti boja proti fašizmu. Vynikajúcim príkladom takejto činnosti je aj výstava FIR „Európsky odpor proti nacizmu“ a tiež aktivity FIR pri medzinárodných stretnutiach mládeže, kde pôsobivými formami prezentovali mladej generácii historické udalosti boja za národnú slobodu.

5. Jednota protifašistických síl sa musí konsolidovať a získavať nové generácie!

FIR už 65 rokov pracuje ako medzinárodná organizácia zastrešujúca všetkých bývalých prenasledovaných bojovníkov antihitlerovskej koalície a tiež dnešných antifašistov. Naša sila je v štandardizácii, ktorá vedie naprieč rôzne orientovanými politickými stranami, spojená spoločnou víziou, alebo náboženskými hodnotami. Názov loga „Pochodeň FIR“ pôsobivo zdôrazňuje túto komunitu. V našich radoch sú priatelia a podporovatelia, ktorí:

- bojujú za zvrhnutie vykorisťovateľského systému, generujúceho chudobu, fašizmus a vojny,
- obhajujú demokratické a sociálne práva ľudí,
- zakladajú hnutia na náboženských alebo humanistických ideáloch spojených s antifašistických cieľmi,
- chcú zachovať spomienky na bojovníkov za slobodu, proti fašizmu a ich rodinných príslušníkov.

Každá cesta k antifašizmu je vítaná pre FIR

Situácia vo svete a FIR nás vedie k obnove jednoty protifašistických síl. Generácia účastníkov boja proti fašizmu, pamätníkov a svedkov tohto hrdinského boja nám odchádza. Preto chceme, aby všetky naše členské federácie otvorili svoje štruktúry pre dnešné generácie.

Takýmto spôsobom budeme niesť a zachovávať ideály protifašistického dedičstva s povojnovými generáciami, ktoré prinášajú svoje vlastné problémy a návrhy riešenia pri politických sporoch.

Pre FIR je rozhodujúcou úlohou:

Spoločne so súčasnými generáciami zachovať odkaz a dedičstvo antifašistických bojovníkov a prenasledovaných. Bojovať za demokraciu, humanizmus, sociálnu spravodlivosť, nový svetový poriadok, mier a slobodu.

Praha, 19. november 2016

Delegáti kongresu

„Hygienický“ program Tretej ríše

Keď sa Hans-Joachim narodil, rodičia zistili, že niečo s bábätkom nie je v poriadku. Chlapčeka postihla detská mozgová obrna. Hoci rodičia sa rozhodli bojovať, o jeho osude bolo, žiaľ, už rozhodnuté. Narodil sa totiž v dobe, kedy mal právo na prežitie iba bezchybný jediniec.

Vo veku piatich rokov sa dostal na kliniku v nemeckom Postupime, no stav sa mu nezlepšil. Roky striedali roky, vyšetrenia sa množili, stav však ostával stále rovnaký. V roku 1941, keď mal Hans-Joachim už dvanásť, prišlo rozhodnutie – v rámci nariadenia Tretej ríše ho umiestnili do zariadenia, odkiaľ už živý nevyšiel. Jeho mozog poslali k neurošpecialistom, zaoberajúcim sa výskumom poškodení mozgu. (Eutanačný program Tretej ríše počas druhej svetovej vojny systematicky zlikvidoval najmenej 200 000 ľudí trpiacich mentálnym alebo fyzickým hendikepom.)

Príbehov, ako je ten o Hans-Joachimovi, je plný archív. A práve tento archív sa rozhodli preskúmať odborníci z Inštitútu Maxa Plancka. Výskum neetických experimentov má navrátiť ich obetiam ľudskú dôstojnosť a nájsť spôsob ako si zavraždených uctiť.

Kruté experimenty, najmä ich existenciu, ako prví preukázali žalobcovia norimberského procesu. Množstvo svedkov rozprá-

valo desivé príbehy a opisovalo krutosť lekárov. Tie sa však týkali najmä koncentračných táborov, samotný eutanačný program bol dlho zahalený tajomstvom, hoci výsledky výskumov mozgu, ktoré realizovali na hendike-

povaných pacientoch sú stále na svete.

Dlho nedokázali spojiť ani výskum mozgu a vraždenie, až kým sa neobjavili záznamy, ktoré poukazovali na to, že ľudia zámerne nacisti vraždili a následne ich mozgy vyberali z lebiek a skúmali. Na túto skutočnosť upozornil v osemdesiatych rokoch 20. storočia novinár Götz Aly, ktorý sa dostal k záznamom Juliusa Hallervordena (riaditeľa neuropatológie Inštitútu výskumu mozgu počas druhej svetovej vojny) a narazil na údaj, že už v októbri 1940 bolo 38 detí zámerne zavraždených na výskum.

To spustilo lavínu, kedy všetci pracovníci hľadali „vzorky“

z čias druhej svetovej vojny a rozhodli sa zničiť všetko, čo pochádzalo z rokov 1933–1945 (približne 100 000 zložiek). „Vzorky“ nakoniec z úcty pochovávali v roku 1990 na mníchovskom cintoríne Waldfriedhof.

Ani tým sa to však neskončilo. „Vzorky“ nakoniec vykopali pred koncom milénia a dosiaľ ich podrobne nepreskúmali. To sa však čoskoro zmení. Vedci plánujú nielen odhaliť identitu obetí, uctiť si ich pamiatku, ale pokúsia sa zrekonštruovať aj sieť, či kľúč, podľa ktorého celý eutanačný program fungoval. Materiály by mohli poskytnúť aj dôkazy proti lekárom, ktorí síce pred norimberským súdom stáli, ale nikdy neboli odsúdení.

Jednou z najdôležitejších sekcií výskumu bude tiež odhalovanie ďalších miest, kde by sa nacistické zložky ešte mohli nachádzať. V knihách, venovaných neuropatológii, ktoré vyšli pár rokov po vojne, sa objavujú mikrografy zo zložky Hansa-Joachima, na ktoré sa vedci odvolávajú. Skúmať sa teda budú archívy nemocníc, univerzít, či klinik. Existuje totiž predpoklad, že snímky a výskumy boli rozmnožené a rozposlané z výskumných ústavov.

A. Mikundová, zdroj: sciencemag.com

HISTORICKÝ KALENDÁR

Február 1942 – Nemecké okupačné orgány vydávajú na obsadenom území ZSSR tzv. agrárny zákon, na základe ktorého boli zrušené kolchozy; pôda bola rozdelená tak, že z časti kolchozov sa stalo tzv. komunálne hospodárstvo, najlepšia pôda pripadla fašistickej armáde a mala byť pripravená pre nemeckých kolonistov. Časť pôdy mala byť rozdelená medzi kolaborantov.

1. február 1943 – Čs. výcvikový prápor je v Buzuluku preformovaný na záložný pluk.

1. február 1945 – V oslobodených Košiciach začína pracovať Slovenská národná rada.

2. február 1943 – Pod Stalingradom sa vzdáva (podľa nemeckých zdrojov) 100 tisíc nemeckých vojakov. Do tohto dňa nikdy v histórii nepadol nemecký maršal do rúk nepriateľa (čiže Paulus sa mal podľa nepísaných zákonov zastrelieť). Zo všetkých zajatých sa do Nemecka vrátilo asi 6 tisíc vojakov, poslední vojaci až po 13 rokoch. No až po 50-tich rokoch boli odtajnené ruské dokumenty o tom, že vyše 10 tisíc nemeckých vojakov kládlo odpor i po kapitulácii. Z nich 2418 padlo a 8646 sa dostalo do zajatia.

Celkovo v tejto najkrvavejšej bitke všetkých čias padlo vyše 250 tisíc Nemcov a 500 tisíc Sovietov. Nemci stihli evakuovať 40 tisíc ranených, 10 tisíc nechali napospas osudu a tí padli do zajatia.

2. február 1945 – Partizáni z oddielov Vpred a Pomstiteľ a odriadu Operácia raketa (12 Slovákov, 6 Rusov a Ukrajincov) sa bez strát postavili (na Hromnice) na odpor nemeckému trestnému komandu (25 mŕtvych a 14 zajatých), aby uchránili povstaleckú obec Staré Hory, občanov a ich skromné majetky.

3. február 1933 – A. Hitler zdôvodňuje potrebu vybudovania mohutnej armády nevyhnutnosťou zadovážania si ďalšieho životného priestoru.

3. február 1942 – Na dopĺňovanie 1. čs. poľného práporu v ZSSR vyhlásil Štátny výbor obrany ZSSR amnestiu pre všetkých občanov Československa. Dňa 19. novembra 1942 vyhlásilo Prezídium najvyššieho sovieta ZSSR amnestiu aj pre všetkých väznených Ukrajincov-Rusínov a Slovákov z Maďarska, ktorí boli predtým občanmi ČSR.

3. február 1944 – Edvard Beneš v prejave (po prijatí Vianočnej dohody) povedal: „Vývoj na Slovensku nás môže naplňovať obzvláštnym a pritom nečakaným uspokojením. Máme viac než dost dôkazov o skutočnom a pravom československom zmýšľaní tak najširších vrstiev ľudových, ako aj hlavného kádra slovenskej inteligencie... Faktom je, že odpor na Slovensku zo dňa na deň rastie...“

3. február 1945 – Za antifašistické postoje je v Berlíne popravený veliteľ Rýchlej divízie gen. Štefan Jurech.

3. február 1946 – V Bratislave je otvorená premávka na Starom moste (dostal pomenovanie Most Červenej armády), ktorý postavila Červená armáda.

4. až 11. február 1945 – Jaltská konferencia. Schválené je Vyhlásenie o oslobodenej Európe, ktoré požadovalo vykynozenie pozostatkov fašizmu v európskych krajinách a vytvorenie demokratických inštitúcií podľa voľby národov týchto krajín.

5. február 1942 – Na základe čs.-sovietskej dohody z 18. 7. 1941 a Vojskej dohody vrchných veliteľstiev ZSSR a ČSR z 27. 9. 1941 vytvoril zvyšok internovaných príslušníkov Českej a Slovenskej légie v Buzuluku jadro československej jednotky v ZSSR. Od 15. 6. 1942 sa jednotka nazývala 1. čs. samostatný poľný prápor v ZSSR.

6. február 1943 – J. Tiso žiada nemecké velenie o presun slovenskej divízie z východného frontu na neslovanské bojisko kvôli dezerciam slovenských vojakov.

6. február 2009 – Dňa 6. 2. 2009 bol prijatý zákon č. 58/2009 ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 63/2003 Z. z. o vojnových veteránoch a o doplnení zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 219/2006 Z. z. a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

7. február 1945 – Anglo-americké lietadlá bombardujú bratislavský zimný štadión a prímestskú časť Prievoz.

8. február 1955 – Vládnym nariadením č. 6/1955 Zb. sa zakladá Rad Červenej zástavy, Rad Červenej hviezdy, medaila Za službu vlasti a medaila Za zásluhy o obranu vlasti.

Osobitne Rad Červenej hviezdy sa podľa jedného kritéria prepožičiaval za vynikajúcu bojovú činnosť, ktorá prispela ku značnému úspechu našich vojsk cez vojnu.

8. február 1955 – Vládnym nariadením č. 6/1955 bol zriadený titul Hrdina Československej (neskôr socialistickej) republiky za ocenenie výnimočných zásluh o republiku spojených s vykonaním hrdinského činu alebo opätovných hrdinských činov.

Večná pravda

Nehovor, že nemôžeš, keď nechceš. Čoskoro prídu dni, kedy to bude omnoho horšie. Pre zmenu budeš chcieť, ale už nebudeš môcť.

Jan Werich

Stanislav Lec: TUČNÍ LUDIA...

(dokončenie v tajničke)

pomôcky: AAT, AŠT, KABAR, HT, ALEK	myklo	prepracuj	solmizačná slabika	kód Haiti	sídlo v Tadžikistane	liečivý prípravok	baktéria potrebná pre život kyslík	rezaním oddelil	solmizačná slabika	Elektráren Nováky (skr.)	1. časť tajničky	bolesti v krížoch
liezla kolmo nahor za pomoci rúk a nôh								obrežú				
2. časť tajničky								mužské meno najvyšší germánsky boh				
EČV Levoče			cudzie mužské meno	hrôzováda prístavok domu				žrde na vozoch mužské meno				
krmna ošípaná					zákonnik zväzok vodičov					končatina hádzala		
rozprávková postava, priateľ Boleka					kožušina z ondatry lovec túlavých psov						4. časť tajničky	elastická látka
zbieraš ovocie zo stromu							naľúka mriežka v sporáku					
cestovný doklad		ázijský jeleň meno Romančika						cestoval lietadlom biograf				
EČV Partizánskeho			nekonaj značka elektrónovoltu					poučenie španielsky člen				
3. časť tajničky									stroj na lisovanie			
nočný vták					koralový ostrov					sídlo v Belgicku		

Správne vylúštenie tajničky z č. 25–26 znie: **Kto ľúbi, verí v nemožné.** Knihu posielame Anne Vrbovej do Seliec.

Vylúštenie tajničky posielajte na adresu: Redakcia Bojovník, Štúrova 8, 815 72 Bratislava, alebo na e-mail: bojovník@szpb.sk.